

309376 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 5. } టెన్ పట్టణము 1918 నా జూన్ నెల 21 వ తేది శుక్ర వారము } పేజీ 69
నంపుటము. 71 } కాళియ క్తి నా మ సెం వ త్తి ర శ్చేష్ట మా స శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨. } సంచిక ౬౯

అమృతాంజనము

అన్ని శోషలకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి నెల 0-8-0.

తలనొప్పల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పల తొలగింపును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
నువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మంతా

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

విదేశములలో కూడ దీనిని వాడుచున్నార

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? తలభేదము లేక కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లెట్లుమా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు సుప్రముఖవివరింపబడియున్నవి గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నారైతిమిగుల సులభము. 900 పుటలు ఆత్మశుద్ధి ప్రతిపాత్ర మున్నవి. నెల 5-0-0. కర్పూలు కేరే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములనై అచ్చు. కాళికోటైందు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు కేర.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ

కెలుగు పండితుడు, మున్సిసిపల్ ఛాన్సలరు. కడప

1 ఆంధ్ర సంగీతము:— ఒకసంచిక (అనేకనూతన విషయములుగల తెనుగుగ్రంథముచక్కనివ్యాసములు.) 0-1-0

2 వర్ణావళ్యకళ:— (వర్ణావళ్యకళ తత్వమును గరతలా మలకముగా బోధించును. జాతివర్ణములకు మందు. మతాభిమానులకు విందు.) (1218) 0-8-0

3 జన్మాంతరము:— (పూర్వోత్తరజన్మలను సాధించును. మరణభీతిని వాదించును.) 0-8-0

పోస్టువ్యయము కేలు:— ఇట్లు వ్రాయఁడు:— కాళివాడ } గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రరావు. గోదావరి జిల్లా.

Wanted for the Edward High School, Ponur a science L. T., on Rs. 80—5—100 (annual.) Applications should reach the President with particulars before 30th June.

Tumu Narasimha Rao Pantulu, PRESIDENT

అమృతము సకు.

4 మోటారు బస్సులు 4 సిలిండర్లు (1, 1½ టన్నుల సిగ్నలవి) విరిచిటా నమోవాది 1, 1½ టన్నుల కార్లు రెండు కలకు ఇవిగాక ఒక మోటారు ట్రైకిలు, ప్రక్కబండితో (కో వరు మెషీను) తదితరముగు బండి సామానులు అమృతమునకు జూపబడును. (1210)

బండ్లన్నియు చక్కగ కట్టబడినవి. ఇంజనులు మంచి స్పీడిలో నడువి. తగుధరలకు టెండర్లు 22 వ తేదీలోపుగ స్వీకృతమయి పంపవలయును. వలయువా రీ విలాసమునకు తమ టెండర్లు సీలుచేసి పంపుకొనవలయును.

ఎం. చెంగయ్య పంతులుగారు.

చైర్మన్, నెల్లూరు మోటారు సర్వీసు కంపెనీ లిమిటెడ్, నెల్లూరు.

చంద్రశేఖర క్యాండిల్ కంపెనీ, నెల్లూరు. (1096)

1917-18 సంవత్సరమున మదరాసులో జరిగిన వస్తు ప్రదర్శనమునందును, సర్ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, సి.వి.ఇ. గారివలనను యోగ్యత ప్రకటించుట బొందియున్న ఈ కంపెనీ వారిచే "స్వంత స్టీల్ లైట్" లో తయారు చేయబడిన క్రొవ్వ వత్తులు మిక్కిలి శ్రేష్టతవలనై ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నవి. ఒక్కటొక్కటి 7 ఘంటలకు తేక్కున లేక వెలుగును.

200 వత్తుల పెట్టె 1-కి రు 18-0-0

200 బండివత్తుల పెట్టె 1-కి రు 18-0-0

మాదిరివత్తులు కొరవారు (రు 1-4-0) ఒకరూపాయ నాలుగణాలు ముందుగా మనీయర్లకు ద్వారా పంపవలెను.

విజ్ఞానీ వలయువారు కంపెనీకి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. 489

రాత్రులు కన్నించు చేతి గడియారములు. ఎంత యధరాత్రియందైనను కాలము చక్కగా తెల్పు గడియారములు నెల 15 రూపాయలు మొదలు 50 రూపాయలవఱకు యున్నది. జీనీవా చేతిగడియారము టెండితో చేయబడినది. 7-8-0

డిటో నిక్కర్ టెండి 6-0-0

"సూడ" పాంటెను పేనా 14 వన్నె బంగారు సాగితో 8-8-0

యమ్. హెచ్. రావు అందు సన్ను, 1150 కాళివాడ. (గోదావరి జిల్లా)

ఆత్మజ్ఞానము.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దీక్షితుల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్ననైజా చక్కని గ్రంథము. నెల రు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

కారణంబు:— ఇది శ్రీభక్తబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరు జనివిచారవలయును నెల 0-4-0 పోస్ట్ జి. కే. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 కెలుకెట్టి వీధి, మదరాసు

సర్వవృత్తిక విషనందీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 888
ఘోషముతో వచ్చువారు గంతోషముతో పోవుదురు. గుణములేవని రుజువుచేయువారలకు రూ 100 ఇవాల.

ఇది ప్రతి కటుంబమునం దుండవలసిన ముఖ్యమధము. ఆంగ్ల, మూసాని, దేశీయ వైద్యులచే పొగడ్తగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములుంచినను మందు గుణమునూడదు. తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కక్కు, పాము, జిట్టి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నుకరౌ గించును. నెలపాకెట్ 1-8 0-8-0 పోస్ట్ జి. కే. 1 డబ్బా పాకెట్ నెల రూ 5-0-0. పోస్ట్ జి. కే. 6-0-0.

జి.కె.నాథుని వ్యాకటంబు లేప్పించుకొనువారికి పోస్ట్ జి.కే. ఇవాల. ఉత్తమము 100 కి 25 రూపాయలు కలిపి నియ్యబడును. విరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ, 66 కంకటేశుమస్త్రి వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రికృత నవలలు. శృంగానవాటిక.

కాళికో 1-0-0, కాకడ 0-14-0

విధునానురాగము.

నెల 0-12-0.

889 మా నేజరు కలాభివర్ధని. రాయవరం, రామచంద్రపురం పోస్టు గోదావరి జిల్లా.

తామర తైలము.

డబ్బి 1-కి 0-6-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

రాజారాజి గురుగల తామరతైలము తూతినాళి మలగు చాల మంచి మందు లతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతి గాంచి నది. ఆ నేక యేండ్లనుండి

యున్న తామర నాలుగైదుసారులు కాచిన తోడనే పోయిన దని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు. కాన తామర తీట ఏనుగు గజ మొదలగునవి గలవారందరూ ఈ తైలమును ఒక సారి వాడి చూడ గోరెదము. దీనిని రాచిక మంటయందెడు. చర్మము నలువెక్కుడు, పుండు పడదు.

మోహినీ తైలము:— స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. నువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0 అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, మదరాసు

గన్నవరం తాలూకా వార్తలు.

(ఒక విశేషమునుబట్టి)
రైతుల సంఘము.

మహాబాబా, జూలై 18:—రైతుల స్థితి నానాటిక కంటె
మెరుగైనది. ద్వైత గ్రామాదులలో ఆరువేళ్ళకు సకా
లములో సరిగా నీళ్లు ఇచ్చుటకు ద్వైతముగోష్ఠిలు రైతు
లకు ఇబ్బంది పెట్టుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. అట్టి యిబ్బం
దులులేకుండ జేయుదురని యధికారులకు కోరుచున్నాము.
రైతులలో 100-కి 90 వరకు కూటికే ఒకడు ఇబ్బంది పడు
చుండిరి. మిగిలిన ధనాధికులకు రైతులు వీరురైతులను పోషిం
చుటయందును, యధ్యక్షులను మొదలుగాగల సకలకష్టముల
ననుభవించుచుండిరి. రైతుల పంటలనుకే తోడు ఆహార
సాధ్యములు, వస్త్రములు, కిన్ననాయిలు, వ్యవసాయపు పని
ముట్లు మొదలుగాగల కష్టపులపర లభిమిరముగా పెరుగుట,
తిరిగిగా రైతులు లంచములు పోయవలసి వచ్చుచుండుటయు
మొదలగు విషయము లొనగుచుండిరి. అట్టిచిట్టెలను, మరి
సానాదిధమలగు దుష్టిలను తావుతూప కొందరు ప్రముఖు
లు కూడి నూజువీధుతాలూకా రైతులసంఘమును స్థాపించగలి
గిరి. ఆసంఘ సభ 30-వ తేదీ ఆదివారము రైతులకు గన్న
వరంలో సమాజే మననియు జిల్లాకలెక్టరు మొదలుగాగల
యధికారులను, జమీందారులను సాహసించి చుట్టుటకు, పలు
గ్రామాదులనుండి రైతు లెక్కువగా వచ్చెద రనియు సంఘ
కార్యనిర్వహకులు రైతుల శ్రేయోభివృద్ధికిరను లగు పలు
శిక్షానములు పెట్టుచున్నట్లును తెలియుచున్నది.

తాలూకా యధ్యక్షులు.

తాలూకా యధ్యక్షులసభ గన్నవరములో జరిగినది. అం
కు గ్రామసంఘములు స్థాపించిరి. తాలూకా సంఘమే యవసర
ము లేదనిరి. మొత్తముమీద యధ్యక్షులుగా కమలా ఎక్కువ
గా శగుచున్నట్లు లేదు. దీనికి కారణము 1. జమీందారులు యె
క్కువగా తోడ్పడకుండుట 2. రైతులందు పంటలనుకే ఆహార
సాధ్యముల ధర లభిమిరముగా పెరుగుట, 3. నిర్బంధవిధా
నము నుపయోగించుట.

వ్యాపారములు.

మా గన్నవరం డి. మునీశ్ కోర్టు, పీఠస్థాన పూర్వముల
నిజాల్తేమే జెజవాడలో పెట్టబడియున్నది. ఇందుచే కక్షివాద
లెక్కువ లాభకారిగా లేదు. ఈ కారణముచే కేసులు చాలా
తగ్గినవి. కక్షివాదులు బహు యదుములు పడుచుండిరి. అట్టి
కోర్టును గన్నవరంలో పెట్టుటందనికి లాభకారిగా నుండున
గాన ప్రభుత్వమువాద కోర్టుతో మూచించెద రని కోరు
తున్నాము. జరిగిరి.

మా మేజిస్ట్రేటు.

మా మేజిస్ట్రేటు జి. కోటయ్య తాయాదు గారు భీమ
వరం తాలూకా తహశీల్దారుగా బదిలీకాబడిరి. చాల
కేసులలో విరివిద బ్రాన్స్ ఫర్ పిటీ వ నులు పెట్టిట్టు
తెలియుచున్నది. వీరు 15వ తేదీ తాలూకా శిరస్తాదారు
వారాయణరావుగారికి కార్మి జప్తుగించి వెళ్లిరి. వారాయణ
రావుగారు బహుశక్తుతో వ్యాపకర్మపరిచిలా తేల్చుటలై
కత్తింపెదరని నమ్ముచున్నాము.

విద్యాభివృద్ధి

మా తాలూకాలో ఒక లోవర్ కళండ్రి పాఠశాలయైనను
తేకపోవుట బహు సంతాపకరము. తాలూకాయందు విరివిగా
ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు స్థాపించినవి విద్యావ్యాప్తక మెక్కు
వగుట లేదు. రైతులందు విద్యావ్యాప్తకము కావలెన్న నిర్బంధ
విధాన ముందు టవసరము గాన ప్రభుత్వమునా రట్టివిధానము
శమలులో పెట్టుచున్నదియు గన్నవరంలోను వుయ్యూరులోను
లోవర్ కళండ్రి పాఠశాలలు స్థాపించుదురనియు కోరు
తున్నాము. జరిగిరి.

మా తాలూకాలోని కోర్టు గ్రామాదులలోనికి కలరా

జ్వర ప్రవేశించినది గాన కాసిటర్ యధికారులు శ్రీతగుశ్రద్ధ
వహించవలయును.

తెలంగాణ దిపాద్ధి మెంటు.

మా తెలంగాణ దిపాద్ధి గారుచంద్రకా గారు మాతాలూ
కాకు వచ్చినపుటిండియు పలుగ్రామాదులు తిరిగి పడు చికి
త్వముచేసి మెప్పు బడసియున్నారు. అట్టివారిని కోయంబు
త్తూరునకు బదిలీజేసినది వినుట కంతయు విచారింపుచున్నాము.

భాండాగారములు.

మా తాలూకాలో విరివిగా భాండాగారస్థానము
సాగుటలేదు. ఇందులకు కారణము తాలూకా భాండాగార
సంఘమును స్థాపన చేయకపోవుట, సదరు స్థాపనార్థము జిల్లా
భాండాగార సంఘ కార్యదర్శులు తగు శ్రద్ధ తీసికొనక
పోవుట యనవలసి కాన ఆంధ్రజేత గ్రంథభాండాగారసంఘ
శిక్షాపాకులు సదుద్దమమునై ప్రోత్సహించెదరుగాక.

హిందూజేత రాజకీయ సంస్కరణములు.

రెవెన్యూ వారుజేతరావుగారి విజ్ఞప్తి.
హిందూ మహారాజుగారి వైశ్యమున రెవెన్యూ వారు,
కాన్స్టబుల్ మాన్యుగను. పనిచేసియుండిన రెవెన్యూ వారు
జేతరావు చంద్రావరగారు మాంటేగుగారి యాగమన సమ
యమున ముఖ్యముగా మాంటేగుగారికిని బ్రిటిషు ప్రజల అంత
రాత్మకునని యొక విజ్ఞప్తి నంపిరి. బ్రిటిషువారి వ్యాయస్యా
తిర్దిక్ష్ట మూలములతోత్పన్నమైన మాంటేగుగారి కీ జేతము
నకు స్వయముగవచ్చిపెట్టెగతుల వరకుగూడ కెంతయు నున య
ద్వప్తమని వారు పలుకుచున్నారు. హిందూజేతరావు రాజధక్తి
నగడించుచునది బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కెన్నడును కృతఘ్ను
రాలు కాకాలదనియు అట్టిచర్య దాని నైజమునకు విరుద్ధమని
యు తెలిపిరి. హిందూజేతరావు రాజకీయప్రవలనమును నూచిం
చుచు నుపావృద్ధియులు జేతమునధిలకు చాల తక్కువగ
పోవుచున్నను నుపావృద్ధియుల నానలికపి తామే దాని పూర్ణ
ముగ స్వీకరింపవలయునని హిందూజేతరావు కలంపలేదని
కృతఘ్నరచిరి. అయినను వీరు వెక్కువోట్ల మన నుపావృద్ధియ
పోదరు: మత సంబంధమున అట్టి తురమ్మ పాఠశాల
జేతములలో గలవి పోయి శమయము వచ్చినపుడు హిందూవుల
నెదరాదు రను అనుమానమును నూచించుచున్నారు. ఆ
న్నాప్రభువులగు మహమ్మదీయ నాయకులు భారత నాయకు
లలో ప్రథమపంక్తి నలంకరించు ఈ దినములలో నిట్టి యను
మానములకు తావుండకాలదు. ఇంకను మనరాజకీయ సంస్కర
ణములకు గూర్చి కల్పించుచు సామ్రాజ్య ఆధికారసభ్యుల
విజ్ఞప్తి గాని, కాంగ్రెసు లీగు ప్రచారక
గాని జేతమున కత్యవసరము లగు సంస్కరణముల గీరలేదని
యు, ఆ సంస్కరణములు చాల స్వల్పముగ నున్నవనియు,
ఎట్టిసంస్కరణముల మెసకవలసియున్నదియు మాంటేగుగారి
యెఱుగుదురనియు నత డుద్దేశించుచున్నాడు. మరియు నిత
రుణమున భాగీతీయుల కీయ నుద్దేశంపడిన సంస్కరణము
లను బ్రిటిషువారితమునా రిదివరకే నిశ్చయించుకొని వెళ్లి
తెలుపక ప్రజలముఖప్రాయము నెఱిగి చేసినట్లు నటించి ప్రజల
కిందుకసంతోషము గలిగించుట కిట్లు విచ్చేసి యుండవచ్చు
నని యెరుకు సంజేహించుచున్నాడు. మరియు
19 గురు సభ్యుల సంస్కరణములుగాని కాంగ్రెసులీగుల సం
స్కరణములుగాని ప్రజావాంఛితముల కేమూత్రమును కాలవని
తాగుగ స్పష్టపరచుచు నాయకుల మనకొనువాడు నిజమైన
నాయకులేనా? అట్లయిన నిట్లు తక్కువగ కోరెదరాదుని సం
కయించుచున్నాడు. ఇంక నతిని ప్రకారము ప్రజా
సామాన్యము కోరునది ఆస్థిలియా కనడాజేతముల వంటి స్వ
పరిపాలనము. అట్టిపాలనమువలన హిందూజేతమున కెంతయు
లాభముగలిగి తిన్నూలమున సామ్రాజ్యమున కమిత సహాయము
గలుగుననియు, హిందూజేతము ను వ్యలలము ను నెం
పొందించిన యెడల హిందూజేతము సామ్రాజ్యమునకు
టడిభ్రమయి యెట్టి యిక్కిట్టును రాకుండ కాపాడుననియు
ఇందు బ్రిటిషువారావంతి సందియ మందగుదదనియు నతడు
స్పష్టముగ విశేషింపించుచున్నాడు. మాంటేగుగారు రాక
పూర్వమే అనగా నుమాను సంవత్సరము క్రిందటనే హిందూ
జేతములో ననేకులు స్వపరిపాలన మీయబడునని కలంచు
చుండి రనట వాస్తవమని ప్రభుత్వమునా కీ శేఖములమున
భాగుగ డలసికొనవలయు. అట్టి సమయమున కాంగ్రెసులీగు
సంస్కరణముల నైన ప్రసాదించనివో ప్రజలలో చాల అసం
తృప్తి సంభించక తప్పదు. కావున దొరతమునా రామారెడ్డి
సంస్కరణములనైన మెసగి ప్రజల కాకాభంగము గలిగింప
కుండు టుచితము.

ఇకనొక పరితనాయకుడు.

భారతజేతమున స్వపరిపాల నోద్యమమును జోధించిన
వంగీయులలో ప్రథము లేవ రనువిషయమై రెండు ఇండియన్
పత్రికలకు వాగ్వివాదము జరుగుచున్నది. నేనే ప్రథముడనని
నురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు నుడువుచున్నారు. శిశిర
కుమార ఘోష యీనేరథుడని “అమృత బహు పత్రిక”
వాదించుచున్నది. కలకత్తామ్యునిసిపాలిటీలో యెన్నికవిధానమే
య్యాస్థితిగతులకు మూలము. ఇంతవరకు భాగుగనే యున్నది.
అంతటితో యీ వ్యవహారము అంతము మొం
దిన తాగుండును. హోమురూలు ఉద్యమమును
యెవరు ప్రథమమున ప్రారంభించినను విషయమై చర్చించుటన
వసరము. అప్పటి పరిస్థితులతో నసంతృప్తికెంద వారిలో ప్ర
థముడు గాకపోయినను, అట్టి అసంతృప్తి పై వెల్లడించినవారిలో
మొదటివాడనుచేరు నురేంద్రనాథునకు జెందవలయు
నని యెల్లరంగీకరించిన విషయమే. కాని అది అంతయు ప్రా
సీన చరిత్రము. సంగ్రామమునకు పూర్వపు విషయములే నే
టికి ప్రాచీనము లగుచున్నది. ఈవిషయమున ప్రధానాంశ
మేమన: అమృత బహు పత్రికకును, తత్పత్రికకు రాజకీయ
గురునగు బీసెంటుగారికిని అప్రిప్రాయభేదము ప్రారంభించిన
ట్లు తోచుచున్నది. ఆమె పర్యవేయవిజ్ఞానమును యీ పత్రిక
సంకయించుటకదియే ప్రథమము. నలువది సంవత్సరము
నుండియు నురేంద్రనాథ రెడ్డిగారు స్వపరిపాలనావిధాన
మానుగూర్చి కృషిసలుపుచున్నాడని బీసెంటుగారు వీరికి
యోగ్యతా పత్రికమున నొకండుట పాపకారణమైనది. “అని
బీసెంటుయెవరు?” అని కోపప్రపూర్ణయై అమృత బహుపత్రిక
ప్రశ్నించుచున్నది. “ఈతని కీ యోగ్యతాపత్రికను నామెయెప్పు
డెచ్చట నెసంగినది? వీరినిచ్చుట కామెకట్టి అధికారముగలది?
1876 వత్సరమునగాని, అటుపిమ్మట ఇరువది సంవత్సరముల
లోపున గాని ఆమె హిందూజేతమున లేనే లేదు.” ఇట్టి కార
ణములచే బీసెంటుగారికి తన వారిత్రాత్మికాధారము
లున్న దక్క నీ నురేంద్ర నాథునకు యోగ్యతాపత్రికను వారం
గుట కధికారములేదట! ఈ విధముగ తన ప్రాతగురువు
యొక్క వేదవాక్యమును మోసాలూ ఘోషుగారు ప్రతిఘ
టించుచున్నారు. ఇందు మూలమున నెట్టి యుపద్రములను
జరుగకుండుగాక యని విశ్వసించి చున్నాము. “ఇండియన్
డెయిలీ” నుపత్రిక.

మదరాసు అందు సదరకామరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొక్కటే చేయబడినది.)

నోటీసు. (1222)

సాతించియక రైల్వే నిబంధనలం జేసి సాతించి
యక రైల్వేమీదుగ పోవలసిన సరకులను మద
రాసు అందు సదరకా మరాటా రైల్వేకంపెనీ
వారు జోలారుపేటగుండా వంపుటకు అంగీకరించె
దరు. దిగవుత్తరువు వరకు ముందుగ అంగీకార
మును బడసిన సర్టిఫికేటుల ప్రకారము సరకులు
రవాణా చేయబడును.

విక్రీలి మనోహరమును మనాసన 123

(విజ్ఞప్తి కాబడినది.) ఆటో డిల్ బహార్. (విజ్ఞప్తి కాబడినది.)

ఇబ్బటికాలపు దుచి కనుగనునది, సాటిలేని మనోహరము నువాసనగలది.
అల్పాహారగాని, వారాయముగాని, చేర్చబడకయే నిష్ఠము
నెయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ కువాలవై కొన్ని బిందువులు విలసిల్లినవో, మనోహరము
నువాసన ని స్ఫులవనిండును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

విన్నపము (అర (డాం)	సీసా 1-3 రు	0-8-0
పథ్యరకము నైసా 1- (డాం	” ”	0-12-0
నోకనైసా 2 ”	” ”	1-4-0
విద్యనైసా 4 ” లేక 1/2 కొన్ను ”	” ”	2-0-0

ఇ. పి. భుక్తులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెం, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను చొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలుసంఖ్యు కలవు. కావున తాము కొనుగొనుచు సీసాపై
ను, కాడ్డనైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరున పరికిలింపుడు. ఈఆటో
డిల్ బహార్ యొక్క సలకములను పరికిలనచేయ గోరువారి దిగువవాకి
వాసినవో అజాగ్రత్తుగుల నువాసనకార్డు ఉచితముగ వంపుదురు.

సోమరేజంబుల్లి అంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 125, బామ్మాయనీరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు రేజంబులు:— మెనతా పురుషోత్తంపాళ్ళ, వైకాబాబుకోర్డు, మదరాసు.

సోమరేజంబుల్లి అంగ్లోయండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 125, బామ్మాయనీరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు రేజంబులు:— మెనతా పురుషోత్తంపాళ్ళ, వైకాబాబుకోర్డు, మదరాసు.

శ్రీ బళ్లారి సంగీతశారదా నాటకమండలివారు
1918 వ సంవత్సరము జూలై 22 వ తేది
శనివారం సాయంత్రము 5-30 గంటలకు

సా వి త్రి

నాటకమును తెలుగుభాషయందు
విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శింతురు.

టిక్కెట్లధరలు శ్రీలక్ష్మమాత్రము తగ్గించబడియున్నది.

టిక్కెట్లు టంగళాపేట్, నెం 509, గృహమునందును

హాటకద్దను దొరకగలవు.

హెచ్. రామచంద్రరావు,
మ్యానేజరు.

వాతావరణస్థితి

1918 సం॥ జూలై 21-వ తేది శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	బి. థర్మిస్టర్ అల్ట్రాథర్మిస్టర్	బి. థర్మిస్టర్ అల్ట్రాథర్మిస్టర్	బి. థర్మిస్టర్ అల్ట్రాథర్మిస్టర్	బి. థర్మిస్టర్ అల్ట్రాథర్మిస్టర్	బి. థర్మిస్టర్ అల్ట్రాథర్మిస్టర్
	గ్రా. 24 గంటలలో	గ్రా. 24 గంటలలో	గ్రా. 24 గంటలలో	గ్రా. 24 గంటలలో	గ్రా. 24 గంటలలో
గోపాలపూరు	87.4	80.7	0.15	12.00	6.08
వాల్తేరు	92.5	81.1	...	5.04	0.50
కాకినాడ	98.4	81.0	...	8.89	4.83
బందరు	98.9	80.2	...	4.78	5.04
గుంటూరు	102.0	82.8	...	4.80	4.84
పల్నాడు	102.6	88.1	...	8.79	1.97
మద్రాసు	100.6	81.8	...	7.28	2.94
హైదరాబాదు	...	...	...	...	...
అనంతపురము	96.0	75.3	...	2.83	3.97
బళ్లారి	92.5	70.2	...	2.38	4.27
కర్నూలు	97.7	77.6	...	4.14	3.46
కడప	98.5	79.9	...	1.06	4.16
బెంగళూరు	83.3	65.5	...	10.40	7.95
వెల్దురు	98.8	80.2	...	4.84	5.56
నెలమ	96.4	74.7	...	7.51	8.95
కోయంబూర్	99.8	72.8	...	4.90	5.21

* నేటి యుద్ధమున ఈ పురములందు వాయువు నందు చలనములేదు.

వాయుభారమునందు మాన్యుల్లము. వాయు వ్యాప్తి యం దేనిధమగు మాన్యులేదు. పడమటితీరమునందు వాయు గమనము మందగించి, తూర్పుతీరమున హెచ్చింది. వాయు గమనము మామూలుకంటె నెక్కువగ కలదు. కొలంబోతూర్పుభాగము మొదలు బొంబాయి ప్రాంతము వరకును ఈదర గారి వీచి సుమద్ర మల్లకల్లోలముగ నున్నది. బొంబాయి యందును, దక్కను నందును రాత్రివేడియు పగటివేడియు మామూలుకంటె తగ్గియున్నది; తక్కినచోట్ల మామూలుకంటె సధికముగలదు. సామాన్యముగ వాయుస్థాధిక్య మంత యెక్కువ లేదు. చాలప్రదేశములందు 100 డిగ్రీలో నంత కెక్కువయో వేడికలదు. ఆక్రంద మూములవలె వర్షపవన మెక్కువగ నే యున్నది. అధికీకతులు వాదావుగ తూర్పుతీరమునందున్నవి వాయువు మామూలుకంటె అద్భుతహీనముగ కలదు. పడమటి తీరమునందు మబ్బులు తగ్గినవి. మలబారునందు స్వల్పముగను నుంగుగును ఈ త్రాప్రాంతమునండి అధికముగను వర్ష ముపడి నది. రాజధానినం దంతటను వాయువు అద్భుతహీనముగ నున్నది. రేపంతయు నట్లే యుండవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

శ్రీలక్ష్మి వరప్రసాదినీ.

డాక్టరు జె. కె. రావుగారి-భౌతిక శాస్త్ర.

ముఖముల ముఖబద్ధము, కాలముతప్పి ముఖరక్తి ప్రాచుర్యము, అపస్మారుము (మూర్చి) తప్పుక వివరణముగను. నెం 50 మోతాములు నెం. 2-4-0 మూత్రము.

(1909)

ధన్యంధరి ఆశ్రమము,

46, 58 స్ట్రీట్, ట్రెస్టికేసు, మదరాసు.

హిందూదేశమున

శతఘ్నులు: మందుగుండు

సామానులు

(15-వ తేది శేషము)

“ముఖ్యములు వరిభో” అనుపేర బరగు నొక సింధు దేశ చరిత్రముకలదు. ఇది సంస్కృతభాషయందున్నది. ఇందు కొంతభాగమును అంగమునకు రీవాడు గారిచే భాషాంతరికరింపబడినది. ఈమూలగ్రంథము క్రీస్తుశకారంభమున రచింపబడి ననియు, నిత్యయుగము నిది “రాజకరంగిణి” “మహాభారతముల” కంటె చాల కాలము క్రిందట నే వ్రాయబడినదనియు రీవాడుగారభిప్రాయ పడుచు న్నారు. ఈ అభిప్రాయము అసంబద్ధముగ నున్నది. ఏలనన, మహాభారతమున గాననగువాక్యములకొన్ని యెట్టిమాన్యులకేయే “ముఖ్యములు తుంటకరీణు” నందు ఆగవడుచున్నవి.

ఇచ్చట ఎలి నలుగురీగ్రంథమునుండి యొక కథ నిట వ్రాయుచున్నాము:— పూర్వకాలమున నొక కాశ్మీరదేశపు రాజాభార్య హేలతనాతని దేశమునుండి తయారుచేయబడి, అతనిపాదముల మార్కులయొక్కబట్టనుకొని, దానినిధరించి తన భర్తయొద్దకువచ్చియెను. అందుచేరాజానకు కోపమువచ్చి హేల పైని యుద్ధమునకుబోయె. హేలభయభ్రాంతుడై కాశ్మీరదేశాధీశుని బారినుండి తన్నురక్షింపవలసినదని ఆచ్యుటివ్రాహ్మణులను ప్రార్థించెను. ఒకమట్టి యేనుగును తయారుచేసి యుద్ధ భూమియందుంచవలసినదని వ్రాహ్మణులారానికీ సలహానిచ్చిరి అతడట్లు గావించెను. కాశ్మీరరాజుపైనికల యుద్ధమునకు వచ్చినతోడనే, యేనుగుయొక్క అన్నిభాగములనుండియు మంట లెగడి, చానిని నాశము గావించినందున రాజా హేలతో సంధి చేసికొనక తప్పినది కాదు.

ఈ విధముగ, మందుగుండు సామానుల తయారుచేయు పద్ధతిని పట్టుచుదేశీయుల తెలుగుక పూర్వమే, ప్రాచ్యేశములలో నిట్టి కథలు ప్రబలుముగ నున్నవనియు, నీవిషయ మగు అధునిక విజ్ఞానమున ప్రాచీన కథాబద్ధమున కనువర్తించుచేయు నుద్దేశ్యముతో నీవి లిఖితము గా లేదనియు నర్ హెన్రీ ఎలియులుగారే నుడువుచున్నారు.

1868 సంవత్సరమున భామినీరాజ్యాధీశుడగు ప్రథమ మహమ్మదు సాహాబును, విజయనగరసామ్రాజ్యాధీశుడగు కృష్ణ రాయనకును యుద్ధము జరిగినది “టారిఫ్ ఫెరిస్టా” అను గ్రంథమునుండి మనకు తెలియుచున్నది. ఆ సంగతమున “రెండు వేల యేనుగులను, మూడువందల తుపాకులను, ఏనువందల ఆరేబియును గుట్టులును, ఆ నేకములను అమూల్యభరణము లను నోపిడిగ నైకొనబడినవి” చరిత్రలనల తెలియుచున్నది.

రాయమాయుద్ధమున ఇడిలాయోగద్ద నూట ఇరువది వేలకాల్బలమును ఆస్త్రపాణులను ఖడ్గహస్త్రులను, పరునెని మిదివేల ఆర్మికదళమును, నూటయేబది యేనుగులను గలవని క్రీ.శ. 1535-37 వత్సరములలో వ్రాయబడిన ఫెర్నామెన్తూ నెజా అను చరిత్రకారుడు తెలుపుచున్నాడు. ఇందువిషయ ముండిన విజయనగరాధీశునకు లభించిన దోపిడీద్రవ్యమును గూర్చి యొక చరిత్రకారు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— “నాలుగు వేలగుట్టులు, నూలు ఏనుగులు, నాలుగువందల పెద్దధీరంగులు, తొమ్మిదివందల తుపాకులను గొనిపోవు శకటములు కొన్ని గుర్రములు కొల్లగొనిపోవడి.”

క్రీ.శ. 1520-22 సంవత్సరమున విజయనగరసామ్రాజ్యాధీశునివైరమును గూర్చి డొమింగో పేజ్ అను చరిత్రకారు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— వెండి బంగారు తొడుగులగుల అయ్యలను ఆస్త్రపాణులను అపహరించుచుండి... ఏమట్లు ఆంధ్రాధీశులగు మూలు బొంబులను, అగ్ని బాణములను ఉపయోగించుచుండి. ఇట్టి వైర్యచుర్యమునుండి రాజా పెడలెను తుపాకులధ్వంసలన భూమి ప్రతిధ్వనించుచుండెను. బొంబులు, అగ్ని గోళములును ప్రయోగింపబడుచుండగ జూచి ఆంధ్ర దింపవలసిందే గాని వ్రాయనలవి కాదు.” ఇక తారాయవలగు గూర్చియు, బాణసంయుల గూర్చియు పేజ్ ఇట్లు నడుపుచున్నాడు:— “ఈ సంతోషములైనతరువాత, వారు తారాయవలగు మున్నగువాని నెగరవేసిరి.” ఈ బాణసంయుల నిర్మించుటకు తుపాకీ మందును పయోగించు విధము భాగుగ తెలియవలయును. ఇట్టి తారాయవలగు కోపెన్హూజు ముట్టియందు 1807 సంవత్సరమున నుపయోగింపబడినట్లు మనకు తెలియుచున్నదనియు అప్పుకొ మొదలు నాటలము వరకున్న చరిత్రకారు లందఱును ఈతారాయవలగు నాకడకొన నుపయోగింపబడినట్లు వ్రాసియున్నారనియు ఎలియులు గారు నుడువుచున్నారు.

పోర్చుగీసువారు 1498 సంవత్సరమున హిందూదేశము నకు రాకపూర్వమే యిచ్చట తుపాకు లుపయోగింప బడుచుండెడివి.

ఇక నీవిషయమై కనుగొనుటకు దేశమందలి తిర్వికళ మనకంతవరకు తోడ్పడునో యిందుక మాత్రము మధురలో నున్న ఆదిజగన్నాథస్వామి ఆలయమునందలి మండపమునకొన్ని చిన్న అగ్ని ఆస్త్రములతో గూడియున్న పైకటల చిత్రములు వ్రాయబడియున్నవి. తుంభశోణములో, పనునొకండు అంతస్తులుగల సారంగపాణి ఆలయముకలదు. అందు విదవ అంతస్తులో వాహనారూఢుడగు నొక రాజాచిత్రము కలదు. ఈ రాజునకు ముందు అగ్ని ఆస్త్రములను పాణులను ధరించిన యువపురు పైనికలదు. ఈ దేవాలయము 500 సంవత్సరములకు పూర్వము నిర్మింపబడినది. 1624 సం॥ మున కట్టబడిన శతస్తంభమండప మనుపేర నొకదేవాలయము కంజీరమున నున్నది. అందు అగ్ని ఆస్త్రమును ధరించి, దానిని శక్రువులపై ప్రయోగించుచున్న యొక ఆర్మిక పైనికని నిగ్రహము చిత్రంపబడినది. కోయంబూర్మునకు కొన్ని పైకటములను నున్న యొక నువ్వుగోళపాలములో నొక సభామండపము కలదు. అందున్న యొక రాతిస్తంభముపై తుపాకీ పట్టుకొనిన యొక సిపాయి చిత్రపు చిత్రంపబడి యున్నది.

జోహను తెల్వానగారు తమ గ్రంథమున నిట్లు వ్రాయుచున్నారు. “తుపాకీయందు హిందూదేశమున కనుగొనబడిన సారసేతుల మూలమున ఆఫ్రికాను, అటనుండి వికోపియనులకును గొనిపోవడినను విషయమును నేను సంపూర్ణముగ విశ్వసింపుచున్నాను. కాని, పాశ్చాత్యులు దీనిని తయారుచేయు విధానమున కొంత వృద్ధికొందించి దాని నొక ననేకవిషయములకు పయోగపరచియుండిరి.”

వికోపాఖండవాసులకంటె చాలకాలమునకు పూర్వము తుపాకీయందునుగూర్చి భారతీయులకు తెలియు నని ఇర్వియ గారు విశ్వసింపుచున్నారు. ఈ విషయమున మన ఆభిప్రాయము దృఢపడుటకు శుక్రసీతి, సీతీప్రకాశిక, మహాభారతము, రామాయణము, అగ్నిపురాణము మున్నగు సంస్కృత గ్రంథములను పరిపఠనగును.

ఇంతవర కీవిషయమై మహమ్మదీయ, పోర్చుగీసు చరిత్రకారుల చరిత్రలనుండి సమర్థించితిని. ఇక ముస్లిములు వ్రాసిన హిందూదేశచరిత్రయందు కూడ ఇందుల కాధారము లనేకములు కలవు.

బాబరుస్థితచరిత్రమునకు “టుజాకీబాబర్” అని పేరు. ఈ గ్రంథమున నీక్రిందివిషయములు గానవచ్చుచున్నవి:—

1 “ఈ సయయమున తుపాకీబండ్ల నాయుత్తముచేయవలసినదని నే నాజ్ఞాపించితి... చునువ్వులు వీని వెనుకనిలిచి వీని నుపయోగింపుచుండిరి.

2 ఈ స్తంభ ఆలీహాబీదుడ తన తుపాకులను ఆనేకనాయుల శక్రువులపై ప్రయోగించుచుండెను. ముప్తఫా తన శతఘ్నులను మిగుల తీరముగ బ్రయోగించుచుండెను.

3 శతఘ్నుల నుపయోగించుటయందు వంగీయులు మిగుల సమర్థులు.

మాయయూసు, పెర్షానులకు యుద్ధము జరిగినపుడు, ఎనిమిదిశోళ్లయెద్దులు తాగునట్టి పెద్దతుపాకులగులన “టారికీరాషిడీ” అను గ్రంథములన తెలియుచున్నది.

అక్బరు చక్రవర్తిరాజ్యమున చిన్నకోటయగు జూనగరు నందు కూడ 100 తుపాకు లున్నవని మనకు తెలియును. అయిదువందల యెద్దులగునంతటి బరువుగలవియు, అయిదారు ఏనుగులు సహితముత్రోయశాలనంతటి బరువుగలవియు నగు శతఘ్నులు భారతదేశమున నుపయోగింపబడినవి “సుజహానానామా” మున్నగు మహమ్మదీయ చరిత్రలనుండి మనకు తెలియుచున్నది. ఇవి నిర్వివాదాశేషము.

వ్యాధిబాధితు లగు ప్రేమసోదరులకొరకు
వెల తగ్గించబడినది.

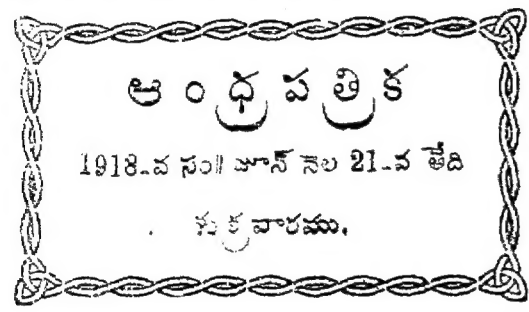
50 సంవత్సరములుగా లోకప్రసిద్ధిచెందిన యూరెజ్ శీత క్రొత్తహావనమైన సుజీవి అమృతధము. ధాతు త్రయమునకు అమృతము వంటిది యావనదేశయొక్క దుర్భాగమునకున కలిగిన బలహీనత్వమును స్వస్థముచేయును అరకున దారుధ్యమును అధికపరచును. పోయినటువంటి దేహపాటుత్వమును నూతనముగా యిప్పించును. గుణవిశ్వకన్న 101 రూపాయలతో క్రయమునపే లిగియుక్తమును వృద్ధాధికులకు యౌవనమును కలిగించును 24 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి పోట్టు ఖర్చులగునూ 1-3-0. ఒక్కొక్కమాత్ర ఒక సమయమునకు సమానము. దీపశా ఉండుననే ఇల్లు నెక్కో పెట్టుకొనునూ తేలిపో చింతించవలసిన విషయము.

1531

మూలం కోల్పోయింది, చివరకు.

విన్నపము.

యధ్యక్షానమునందు అయిదవయేడు నడచుచున్నది. యధ్యక్షులు త్వరలో ముగియవలయునట్లుకు సూచనలు లేవు. యధ్యక్షులకు పూర్వము రెండు 0-1-6 నెలలకల కాగితములు రెండు 0-7-6 నెలల కమ్యునికేషన్లు. కాగితములధర అయిదు రెట్లు పెరిగినది. ప్రీమియమును కాగితములు దొరకుట కష్టముగ నున్నది. చందాదారులు పాత పత్రికల నమ్ముటవలనను చందాధనము నందు సగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యధ్యక్షమండలి తరువారను ఇతర పత్రికలు చందాలను హెచ్చించినను యధ్యక్షులు ముగియవలెనను నాసతో హెచ్చింపజేసిన చందా హెచ్చుచేయలేదు. ఆంధ్రపత్రికకు దివపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగ నున్నది. ఇట్టి కఠిన్మతములను కఠికానిర్వహణము దుర్భరము గాన జాత్రమాసము నుండియును దివపత్రికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశాభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు వివేకతపు కఠిన్మతములను గమనించి చందాధనము స్వల్పముగ హెచ్చించినను పూర్వమువలెనే యుదారస్వభావమును బూని పత్రికను పోషించుటకు ప్రాప్తులు. పత్రికాధిపతి.

సంస్కరణ ప్రకటనము

రాజ్యాంగసంస్కరణము లింకను ప్రకటితములు గాకబోయినను, రాష్ట్ర మార్గదర్శకముగా ఆయ్యవి హిందూదేశమునకు లాభకరముగ నుండునని మున్నుండే వ్రాయుచున్నారు. ఇందును బట్టి ఆంగ్లదేశములో విశిష్టభావ మపుడే తెలిసినదని యూహించవలయును. ఆంగ్లదేశమునందపుడే, సంస్కరణముల గూర్చి చర్చప్రారంభమయినది. హిందూదేశమునందు వాటి స్వరూపము గోచరము గాకమున్ను, ఆంగ్లదేశ ప్రముఖులు వాటిపై సభిప్రాయ మొనగట, భారతీయులకు నష్టదాయకమగుటకు సంధియములేదు. ఆంగ్లప్రజలు భారతదేశపు భావికీర్తిని నిర్ణయించవలసియుండుటచే, భారతీయుల యభిప్రాయము వెలువడక ముందు, ఆంగ్లప్రముఖులు ఆంగ్లప్రభాభిప్రాయమును సంస్కరణముల కభిముఖము జేయఁబెట్టించుటచే, పిమ్మట వెలువడు భారతదేశాభిప్రాయము ఆంగ్లప్రజల మనముల నాటుట కష్టసాధ్యమగును. హిందూదేశ మన్నివిధములను నిస్పృహయస్థియందున్నది. సంస్కరణములు వెలువడినను, హైందవ ప్రభాభిప్రాయ ముంట్లదేశము తేరుకొంటున్నది? చూడను భారతీయజాతీయుల గూర్చి ఆంగ్లదేశమునకు చెలువ బూనుకొనడు. సంస్కరణప్రకటన మయిన వెంటనే, యివి భారతీయులను సంతృప్తిపరుచునో లేనో ఆంగ్లదేశమున తెలిసిండుటకు, భారతదేశప్రముఖు లాదేశ

మునకు వెదలకుండ నిరోధింపబడినది. సంస్కరణముల ఆచూకీ ముందే తెలియుటచే నివృత్తియొందియు, ఇండ్లో బిటీషు సంఘమువారు జరుగఁబట్టినవచ్చునట్లుల దేశమున కలవరము గలిగించుట కవకాశము గలదు. ఏరికిపోదుగ ప్రక్కతాళము వాయిండుటకు 4 కోట్ల భారతీయుల ప్రతినిధి యని దంధముల కల్గు. డాక్టరు నాయరుగారు ఆంగ్లదేశమునందు ఫెరుయమున కంచుకొనిరి. ఒకమూల నుండి సర్వోచలమును ఛిరాలుగాను భారతీయుల యెడ గల నిష్టాత్మక జాతుమాన కటాక్షమును వ్యాసముల మూలమున వెలిబుచ్చుచున్నారు. వలదనినను భారతీయులను విమవని కర్మసుగారు కాంగ్రెసు విధానము సంగుచిత మయిన దనియు, పరిపాలనావిభాగ కడతయే నాగరికతయందు వెనుకబడియున్న భారతీయులకు శ్రేయస్కరమనియు, ఆంగ్లప్రజలకు బోధించుచునే యున్నారు. న్యూఢ్ల్యుమెనులో సంస్కరణముల గూర్చి వ్రాసిన దెవరో తెలియును గాని, కర్మసుగారి గురూపదేశము వ్యాసలేఖకుని మనమున బాగుగ నాటుకొనినది. సివిలు సర్వీసువారికి గాని, హైందవ జాతీయవాదులకు గాని, స్వచ్ఛరిపాలనా తత్వము బోధకడ లేదట. ఆరోగ్యము, విద్య మొదలగు శాఖలను ప్రభుత్వనియమితులగు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల వశము గావించి ముఖ్యముగ కోశాధికారము మొదలగు నధికారములను అధికారవర్గముక్రిందనే యుంచవలయునని, వ్యాసలేఖరి వ్రాసెను. రూటరుమాగము, ఇట్టి వార్తలను హిందూదేశీయుల లాభముకొరకై తప్పుకొలుపుచుండును. ఇక రాష్ట్రమార్గదర్శకము, మాంటాగూగారి సంస్కరణములు లాభకరము లని చెలుపుచు, భారతదేశము వాటి సంగీకరింపవలయునని చెప్పకయే చెప్పుచున్నారు. కాని కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుడవని కర్మసుగారి ఎంచబడిన మార్గదర్శకము గాని కర్మసుగారి సమీపమున సభ్యులుగ నుండి, బహుళ సంఖ్యాకులతో బాటు సంతకముల తెట్టి, హిందూదేశమునకు విస్తృతము గలిగించిరి. అట్టివారి యభిప్రాయము సంతకరకు హిందూదేశము గౌరవింపవలయునో యూహించుట సులభము.

ఆగస్టులో వెలువడిన క్రభుత్వ ప్రకటనము ననుసరించి, కార్యక్రమము జరుగుటలేదు. మంత్రివర్గమువారు తమ యభిప్రాయము చెలుపక ముందే, ప్రజల విమర్శనము కొరకై సంస్కరణములు ప్రకటింపబడుచున్నవి. ఈ పద్ధతి నవలంబించుటచే, క్రభుత్వసూచనలను విమర్శించుటకు ప్రజల కవకాశము దక్కుచున్నది. మంత్రివర్గమువారి నిశ్చయమును ప్రజల విమర్శమునకు బంపెదరను నమృతమాన కాస్తవములేదు. మాంటాగూగారి సంస్కరణముల గూర్చి విచారించుట కిప్పుడే మంత్రివర్గమువారికి విలువదనపును, మున్నందు కష్టము లినుమడిచును. మాంటాగూగారి విధానమును, ప్రజల విమర్శనమును గలసి విచారించుటలో మంత్రివర్గమువారి కిప్పటికన్న చాలకష్టము లెక్కుడగును. తుట్టుతుడకు పార్లమెంటులో ప్రతిపాదించబడు విధానము గూర్చి ప్రజలక్షణస్థితియందుండును. ఈ కడతయే, సంస్కరణముల సాఫల్యము త్వరలో సిద్ధించుటకు సాధ్యపడదు. ఈ తరుణమున ఆంగ్లదేశమునకు భారతీయుల రాయబారము వెడలుట చాలలాభకరముగ నుండును గాని, భారతీయు లందునకు నోచుకొనలేదు. భారతీయులు పంపు తంత్రివార్త లాంగ్లదేశమునకు తిప్పగ జేరునను నాశయ్యెనను లేదు. రూట రిప్పట్ల సహాయము గావించడు. ప్రతికూలురు తమ యిచ్చవచ్చినటులు ఆందోళనము జరు

పుట కవకాశము లేర్పడినది. స్వరాజ్యవాదుల కన్ని ప్రక్కలను నిరోధములు చుట్టుకొనినవి. ఇంగ్లీషుమెను పత్రికలో ప్రకటింపబడిన సూచనలే, జప్తిసుపత్రికకు విప్లవకరములుగ నున్నవి. మాంటాగూగారి రెట్టి సూచనల ప్రకటించినను, వాటిని విప్లవకరము లని ప్రతికూలు గుర్తొప్పించెదరు. లాభకరముగ సంస్కరణములు లభింపకుండ విప్లుముల గల్పించెదరు. సంస్కరణవాదుల తరుణమున జేయదగిన కార్య మొక్కటే గన్పట్టుచున్నది. మాంటాగూగారి రెట్టి సంస్కరణముల ప్రకటించినను, మంత్రివర్గమువారి రెట్టి యభిప్రాయము చెలిపినను, ఆంగ్లస్నేహితు లెట్టి హితము నొసగినను, కాంగ్రెసు సంస్కరణముల కన్న తక్కువ సంస్కరణముల సంగీకరింప మని పట్టుదల జానవలయును. తమ కష్టమును విడనాడ మని ప్రకటింపవలెను. సంతక మూసమును వీడవలెను. సిట్ల నమలుట మానివేయ వలయును. నాయకులమని దేశమును వెడల్పోవ బెట్టుట ధర్మము గాదు. ఈ సందర్భతరుణమున దేశమును సూటిమార్గమున గమ్యస్థానము జేర్చువారే నిజమగు నాయకు లగుదురు. భారతదేశము త్రింశత్కోటికంతకలకల నివాదముతో తన మనోనిశ్చయమును కంక్షాక్రిగ చెలుపుచో, ఎట్టి యువాంతరము లక్షపడినను జాతీయజాతీయముల సఫలములగుట నిశ్చయము. ప్రజలును నాయకులును ఆత్మవిశ్వాసమును మనోదృఢ్యమును ఈ సమయమున విడనాడకుండు తత్వవసర మని నున్వృత్త మగుచున్నది.

అంతర్జాతీయసంఘము

సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు తమ మాసమును విడనాడి, అంతర్జాతీయసంఘము నొకదాని నేర్పఱచినగాని, భవిష్యత్సంక్రామములు రూపుమాయవని చెలుపుచున్నారు. ఈ సంఘమునందన్నిజాతుల ప్రతినిధు లుండవలయును. ఈ సంఘమున జేరెడు రాజ్యము లన్నియు తమ బాధ్యతలను బాగుగ గుర్తించి, యందు ప్రవేశించుట యవసరమని గ్రేగారు సూచించుచున్నారు. అన్ని రాజ్యములను ఈ సంఘమునందు జేరవలయును. గాని, జర్మనీ తనబాధ్యత గుర్తించక, సంఘము వెలుపలనుండిన లాభముండదని గ్రేగారి యభిప్రాయము. ఈ సంఘమున జేరిన వారందరును తమ యిచ్చవచ్చినటుల ప్రవర్తించుటకు వీలుండదు. బలముగ జాతులు బలహీనముగ జాతుల స్వాతంత్ర్యములను, వాంఛలను గౌరవింపవలయును. ఈ కట్టుబడినుండి తొలగిన జాతిపై, మిగిలినజాతులు నిర్బంధముల నుంచి, సక్రమమార్గమునకు జేరవలయును. జర్మనులు, ప్రపంచముపై నధికారము వహించవలెనని దురుద్దేశముతో బ్రవర్తించుచున్నారు. అట్టి యుద్దేశమును కొనసాగకుండ నడ్డుపెట్టనిది, మానవజాతికుపద్రవముతోల గజాలదు. అందుచే సరియగు సంతర్జాతీయసంఘ మేర్పడినగాని, ఏ సంద్ధియు లాభకరము గాదని, గ్రేగారి యభిప్రాయము. శత్రువులును, మిత్రమండలి వారు గూడ సైనికనిరంకుశము మానవాభ్యుదయమునకు వేరుపుగువంటిదని గ్రహించవలెనని గ్రేగారు గోచరున్నారు. గ్రేగారి యుద్దేశము సమంజసమే కాని, ప్రపంచమున స్వాతంత్ర్యము బడయని పరాధీనదేశము బుండునంతవరకును, ఇట్టి సంఘము విశేషప్రయోజనకరము గాదు. పరాధీన దేశములు, బలముగల జాతుల అత్యాశకు గురియగు కలహారణములగుట సహజము.

అన్ని జాతులకును స్వాతంత్ర్యము గలిగిన పిమ్మటనే మానవసౌభ్రాతృత్వము సాధ్య మగును. మిత్రమండలివా రన్నిజాతుల స్వాతంత్ర్యమునకై తమ యావచ్ఛక్తిని వినియోగించి, ఘోరసంగ్రామము లుదయింపకుండ ప్రపంచమును సంతోషించెదరుగాక !

నోట్ల మారకము

బొంబాయిలో నోట్లమారకమునకు, మార్వారీ లిబ్బంది బెట్టుచున్నా రని, టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక చెలుపుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునం దన్ని-చోటులనుండియు మొరలనేకము వినబడుచున్నవి. టైముస్ పత్రిక ప్రస్తుతము గలిగెడి అసౌకర్యముల బోనాడుట కిట్టి హిత మొనగుచున్నది.

“మద్రాసు రాజధానియందలి గుంటూరు నందు క్రొత్త గ 5, 10 రూప్యముల నోట్లు వెలువడినపుడు, మార్వారీలు వట్టము దీసికొని చిల్లర నిచ్చుటకు బ్రయత్నించిరి. అక్కడు బ్యాంకు ఏజెంటు అనేక దినములు స్వయముగ నోట్లను దీసికొని రూపాయిల నొసగుచు వచ్చిరి. మార్వారీల ప్రయత్నములు విఫల మయ్యెను. ఆటుపిమ్మట గుంటూరు వర్తకులు వర్తకవ్యవహారమున నోట్ల సంగీకరింపుచు వచ్చిరి. ఇట్టి కార్య మన్ని పట్టణములందును సుసాధ్యమే. ఆ యా ప్రదేశములందును బ్యాంకులు గాని, ప్రభుత్వమువారు గాని నోట్లు సులభముగ మారుటకు సౌకర్యములను కలిగించిన, కలవరము త్వరలో దగ్గును. ప్రజలలో విశ్వాసము గలిగిన, ఆపయిన తొందర లుండజాలవు.”

రైల్వేవారు నోట్లను తీసికొనుట లేదని, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి. చెలియుట చే, వారొక ప్రకటనమును ప్రచురించిరి. రైల్వేవారికి నోట్ల నొసగవచ్చు ననియు, రైల్వేవారు వాటి సంగీకరించి తీరవలయు ననియు, రైల్వేవారు చిల్లర నియ్యవలసి వచ్చినపుడు వెడినాణెముల నొసగుబాధ్యత వారిపై లేదనియు, ప్రకటనమున గలదు. ప్రభుత్వమువారు తగినన్ని వెడినాణెముల ముద్రించి, నోట్ల మారుటకు సౌకర్యముల గలిగించుచో, దేశములో గలిగిన అలజడి తగ్గుట నిశ్చయము.

క్రొత్తపద్ధతి

స్వదేశసంస్థానములు బ్రిటీషు దేశపు వ్యవహారములలో జోక్యము గలుగజేసికొనగూడదను సూత్ర మింతవరకును పాటించబడుచున్నది. కాని యిటీవల జరిగిన బొంబాయి సంగ్రామసభలో కొల్లాపూరు మహారాజగారు మొదలగు స్వదేశ సంస్థానాధిపతులు బ్రిటీషు రాజ్యమునందు రాజకీయాండోళన మిప్పుడు తగదని యభిప్రాయ మిచ్చుట, అసభ్యముగ గాన్పించుచున్నది. తమ కక్కరలేని విషయములందు వీరు జోక్యము గలుగజేసికొనుట పాడి గాదు. బ్రిటీషు ప్రజ లింతవరకును, స్వదేశసంస్థానముల విషయమై జోక్యము గలుగజేసికొననపుడు, సంస్థానాధీశులు గొండరన్యధా వర్తించుట భావ్యముగ లేదు. బహుశా మహారాజగారి విషయమై స్వదేశసంస్థానాధీశుల విధ్యుక్తము గూర్చి స్పష్టముగ చెలిపిరి. వారి హితము ననుసరించి, సంస్థానాధీశులు మెలగుట భావ్యముగ నుండును.

లోకపూజ్య ను బ్రహ్మగ్యయ్యగుగారు

లోకపూజ్యులగు నుబ్రహ్మగ్యయ్యగుగారు తమ కే. సి. ఐ. యి. చిరుదును, దివాను బహదూరు బిరుదుమును, విసర్జించి, వాటిని ప్రభుత్వమువారికి తిరిగి యిచ్చినటుల నిన్నటిదినము లేఖను ప్రచు

రించియుంటిమి. నుబ్రహ్మగ్యయ్యగుగారు తమను గూర్చి మాంటానూగా రుపయోగించినబాపను సహింపజాలక నిక్కార్వమునకు గవంగి ఆర్మీగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. దేశమునకు మహోత్సాహ సేవ చేసినవ్యయ్యయ్య నుబ్రహ్మగ్యయ్యగుగారు భారతీయుల ప్రేమ నిదివరకే చూరగొని యున్నారు. బిరుదుములున్నను లేకున్నను, దేశీయులు చూపు గౌరవమునందు కొరంత ఏమాత్రము గలుగదు. బిరుదుము ధరింపని నుబ్రహ్మగ్యయ్యగు గారు, దేశీయులకు ప్రేమతము దియ్యననుటకు సందియము లేదు.

రావుసాహేబు భనాల పద్మనాభ నాయకుగారు

వీరు కమ్మకులోద్భవులు. వీ రతిసామర్థ్యముతో మద్రాసు పోలీసుకోర్టులో కల్లెక్టు ప్రాసిక్యూటరు వనిని నిర్వహించియుండిన సంగతి ఎల్లరకును విదితమే. వీరి కొనగబడిన రావుసాహేబు బిరుదుము వీరి సామర్థ్యమును వెల్లడించుచున్నది. కాని, అసిస్టెంటు కమిషనరు వదలి ఖాళీయైనపుడు, ప్రభుత్వమువారు వీరి యోగ్యత గమనింపకుండ, తక్కువ సర్వీసుగల భానప్రకాశం పిళ్ళగారికి వదలి నొసగుట ఆశాభంగ కారణ మగుచున్నది. కష్టపడి పనిచేయు ప్రభుత్వోద్యోగులలో నసంతృప్తి పెంచుట భావ్యముగాదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమై న్యాయము గావించగోరుచున్నారము. కమ్మమహాజను లీవిషయమై ప్రభుత్వమువారికి తమ ఆశాభంగము చెలుపుట లాభకరము.

రెండవ శాస్త్ర పాఠశాలము

మంత్రివ్రగడ సాంబశివరావు బి.ఏ. ఎల్.టి. గారిచే ప్రకటించబడిన రెండవ పాఠశాలము మాకందినది. సులభముగు తేటతెలుగుతో వ్రాయబడి, బాలురకు శాస్త్రవిషయములను సుబోధకము గావించుట కీ పుస్తకము తోడ్పడగలదు. పాఠములకు తగిన పటములు గూడ ముద్రింపబడినవి. ఇదివరకు 1, 5, 6, 7 పుస్తకములు విమర్శింపబడి యుండెను. సులభమైనవి శాస్త్రగ్రంథములను పసిబాలురకు పుడయోగించునటుల వ్రాయుచున్న గ్రంథకర్తగారికి, ఆంధ్రలోకము తగిన ప్రోత్సాహ మొనగుట భావ్యము. లెక్చరుబుక్కు కమిటీవారిట్టి పుస్తకముల సంగీకరించి, గ్రంథకర్తగారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడకొరుచున్నారము.

రామమోహన ఆయుర్వేదవైద్యశాల, ఇజివాడ

ఈ వైద్యశాల వీడల కుచితముగ వైద్యసహాయ మిచ్చుటకై ఏర్పరుపబడినది. 1915-వ సంవత్సరము అగష్టు 1-వ తేదిన నెలకొల్పబడి, ప్రజలకు మిక్కిలి సహాయము జేయుచున్నది. 1917-వ సంవత్సరమున 13,220 మంది వైద్యశాలకు హాజరైరి. సీతారామావధూతగారు కత్తివంచన లేక పాటుపడుచున్నారు. వైద్యశాలకు ఆర్థికసంకటము కలిగినపుడు, గంపలనూడెముకుమార రాజు గారు ధనసహాయము గావించి తోడ్పడిరి. ఇంక ననేకులు తమ యభిమానము నాపిరి. కాని యింకను ఆర్థికస్థితి తృప్తికరముగ లేదు. ఆంధ్రు లీ ప్రతిపాదనముపై తగిన యభిమానము జూపి కార్యనిర్వాహకుల సత్ప్రయత్నములకు చేయూతనొసగుట ధర్మము.

వతావ

ఇది యొక హిందీవారపత్రిక. పత్రికాధిపతు లిదివరకు గట్టిన 1000 రూపాయిల బామీనును ప్రభుత్వమువారు దీసికొనిరి. దేశభక్తి గూర్చి ఒక గీతమును ప్రచురించుటచే, నీ చర్య దీసికొనబడినది. ముద్రాయంత్రణశాసనము దొలగినగాని, వారాపత్రికలు తమ యభిప్రాయములను స్వేచ్ఛగ వెల్లించుచుజాలవు.

స్థానిక వార్తలు

జగన్నాథభక్తసభ, ఎక్కూరు:—ఎక్కూరులో నిజగన్నాథభక్తసభ తరఫున వీరాస్వామిస్వామిగారు 4.4 గృహమున ఈ నెల 23 వ తేదీ పాఠశాలము 4 గంటలకు పండిత అత్తురాచారిగారిచే వేంకటేశకళ్యాణ కాలక్షేపము జరుపబడును.

నిమ్మజాత్యుద్ధారక సంఘము:—నిమ్మజాత్యుద్ధారకసంఘమువారి తరఫున వసవనాడి కార్పొరేషను మందిరమునందు స్వామి బ్రహ్మానందగారును, వ్యాసరామియ్యగారు ఎం.ఆర్.ఐ.ఎం.పాఠశాల గారును ఈ నెల 23 వ తేదీ యదనము క గంటలకు “అచారములు-అభివృద్ధి” అను విషయమునుగూర్చి యువశిక్షింజరతు.

బోస్టలునోటీసు:—కాలై 1-వ తేదీ మొదలుకొని చెన్నకల్లు మునుండి పంపబడు వాల్ట్యాపేషులలో ఉత్తరములు బంగిలు మున్నగు వానిని గూర్చిన ఉత్తరప్రత్యుత్తర కృతహారయంత్రాహ జనరలు పోస్టాఫీసు వారిచే జరుపబడును. జనరలు పోస్టాఫీసునుండి గాని చెన్నపురి నుండి అఫీసులనుండి గాని పంపబడు వాల్ట్యాపేషులలో కచ్చువులగుర్చిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల పన్నిటిని మద్రాసు జనరలు పోస్టాఫీసుతో జరుపకలేదని ప్రకటించబడినది.

కరెన్సినోట్ల ప్రకటనము:—ఈ రాజధానియందు రెయిల్వేవారు నోటుకాగితములను త్రప్పి వేయుచున్నారని దొరతనమువారికి తెలియగా వారు తగినవర్యోధన చేయునప్పటి కా వదంతిలో నేమియు సక్రములేదని తెలియరచ్చెననియు, రెయిలువ్యాపారములందు నిరాటంకముగ జోటుప్రయోగ నుపయోగింపవచ్చుననియు, కృతహారయంత్రాహ రెయిల్వేవారు నోటులమూలమున తా మియ్యవలయు సొమ్ము నిచ్చునపుడు వానిగ్రహీంప సంకోచింప రాదనియు మదరాసు దొరతనము వారొక ప్రకటనము నందిరి.

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాదినందిక.

చెన్నపురిలో ప్రకటించబడుచున్న ఆంధ్రపత్రికయొక్క నవమి సంవత్సర సంచిక మా కందినది. ఇందులకు తత్సత్రికాధిపతియగు క. నాగేశ్వరరావుగారు ప్రశంసనీయులు. సంచిక పాఠకుల మత్సర్యా కంఠముగనుజ్జె ఆకర్షణీయముగను జేయుటకు సర్వప్రయత్నములు జూర జేయబడినవిని చెప్పవచ్చును. గ్రంథము 220 పేజీలకు మైబియున్నది. రాజకీయ, సాంఘిక, మతవిషయ, విద్యావిషయములను గూర్చి ప్రమాణులకలన వ్రాయబడిన వ్యాసములతో సీగ్రంథము నిండి యున్నది. సంచికయందు మొదట మాతన తెలుగు సంవత్సర పంచాంగమును, గ్రంథమునందు విశేషము లగు పటముగను (రంగులు గలవియు రంగులు లేనివియు) గలవు. తెలుగు సారస్వతమున నాసక్తి గలవారి కిదియంతయు నుపకరించు ననుట నిస్సంకోచము. (మద్రాస్ టైముస్).

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్సరిత్తు 1918.

అనుమతులు దూ 250 లొక్కముగను దూ 200 నిలువగల పతకములుగను పంది పెట్టుబడును. నియమములకు కింది దిరుగామూకు వ్రాయును. (946—188) ఆచంట లక్ష్మీవతి. బి. ఏ., ఎం. బి., సి. ఎం. మేనేజరు, మాంటానూ, మదరాసు.

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త్ర లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రెండు పౌండులను ఈయబడును. వృత్తిపనులందు. ఈ యుద్ధబుణ పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మీయబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఈవయోగించుకొనుటకు దీనిని చింపి మీ పేరువ్రాసి పంపుదు.

ద ర ఖా స్త్ర న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,.....1918.

కో ఖా ధి ప తి,

అయ్యా,

ఇందులో .....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోక యుద్ధబుణపత్రమును (ప్రామిగరీనోటు *) మొదలగా నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యుదాచు ఏ సంవత్సరములో సామ్యుదాచులతో ఆ సంవత్సర ముందరిచ్చి తక్కినవారిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

1921లో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....చిలాసము..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

బ రో పా మ హా స ం గ్రా మ ము

(రైతుకు ఏజెన్సీ)

ఇటలీరంగము

ఇటలీలో మహా సంగ్రామము.

ఆంగ్ల సేనల ప్రశంస.

లండను, జూన్ 19:—ఇటలీలో ఆంగ్లరంగమున మా యుద్ధము లేదు. ఈనెల 15-వ తేదీన నాల్గవందల పున లీరు, మెర్క్యురీ, ఫార్మెటర్, వారింగ్, ఆక్స్ ఫర్డ్ బుక్, సేన లత్యద్భుతముగ పోరినవి. ఆంగ్ల ఇటలీ శత్రువులను వారితో ప్రముగ పనిచేసిరి. మంచులను విమానములు రణరంగమునందంతటను పనిచేయుటకు పోయెను గాని పోవు ప్రాంతమున శత్రువులను సామాన్యముతో సహాధించెను. 1000 మందిని 5 కొండ కొండలను 12 మరకొరంగులను, 20 బొల్టాముఖములను, ఒక కండ్ల పుష్పాద్రాయను పట్టుకొంటిమని ఆంగ్ల ఇటలీ అధికారులు ప్రకటించిరి.

ఇటలీ వారాంగ్ల సేనలను ప్రశంసించుట.

నాల్గవందల, పునలీరు, మెర్క్యురీ ఫార్మెటర్, వారింగ్, ఆక్స్ ఫర్డ్ బుక్ సేన లత్యద్భుతముగా మొదటిపత్తియందు పోరెను. వారు శత్రువులచే నాశనము చేయబడిన స్థానములందుండియు తీవ్రముగ పోరిరి. శత్రు సేనలు వెనకకుపోయినప్పటికి గూడ వారు మరల తలపడి స్థానముల నన్నిటిని నిలిపిరి. 6 వ యిటలీ సేన ఆంగ్ల పరాసు వైస్యముల సహాయముతో 15 దివి జనుల సరికట్టెనని ఇటలీవారు ప్రకటించిరి.

ఆస్ట్రియావారి మోసము.

ఇటలీవారు నెలకొలిదిగ లొంగిపోయెదరుగాన విారు ముందునకు చొరుమకొనిపోవలెనని అధికారు లాజ్ఞాపించిరి గాన ఇటలీ సేన లలిపానముతో నెదుర్కుట మాచి ఆస్ట్రియా వైస్య లచ్చెరువు నొందిరియను అకస్మాత్తున విఫల మైనదనియు పట్టువడినవారు నడిచిరి. “స్థితి విమరుతముగా నున్నది. సేనలు కలిసిపోయినవి. ఆయుధసామగ్రి లైపోయి నవి. తలపడుట చాలవృత్తిరముగానున్నది” అని శత్రువైస్కో వ్యోగము వై యధికారులకు వ్రాసినలేఖ యొకటి వొరకినది.

యుద్ధవిశేషము

ఈ నెల 17 వ తేదీన పంపబడిన తంతివార్త:—సేనా విభజనమును నిలువసేనల సహాయముగా పంపుచుండుటయును ఇటలీవారు జ్ఞాపనీయుముగా జరిపిరి. ఆంగ్లరంగమున నిదివరకు గా నోచరించినది. ఇటలీవారు బాగుగా తోడ్పడిరి. పంక్తి సమరేఖకు తెచ్చుటకు కొన్నిచోట్ల వాంగ్ల సేనలు వెనకకు నడువబడిన. అట్లా సేన వెనకకుపోవుటకు నిరోధము కలిగించుటకు కత్తివుట్ట నడ్డుట కొకవిన్న సేనను 8000 అడుగుల ఎత్తున

నున్న కొండపైనుంచిరి. ఆసేనను ఆస్ట్రియావారు లోగొనకలే నని యెట్టుకొనిరిగాని తమకంటె శత్రు సేన అధికముగా నుండి అన్ని ప్రక్కలను క్రమ్మినుగూడ నాట్రిటిషు సేన వారిని నిరోధించుకొనినది. ఆ త్రిటిషు సేనకు ఎడమతట్టుననున్న ఆల్బెను సేనాధి ప తి స్వ బు ధ్ధి వ ల న నాం గ్ల సే న కు తోడ్పడగోరెనుగాని సకాలమునకు త్రిటిషు సేన నాశనముగాక ముందరకు తనసేనతో నచటికి చేరగలదా యను ప్రశ్న కలిగినది. పోరుచున్న వారాంగ్ల వైస్యకులు కాకున్న వారోపునారాల్వెనునైస్యకులు కాకున్న వారిని కాపాడుట ఆసంభవముగాని ఇతరుల సుభవముకాదని సేనాని నుడిచినంతనే ఇటలీవైస్యకులు సింహ నాదములు చెలంగ వాంగ్ల సేనకు తోడ్పడ నడచిరి. ఆంగ్ల సేనవారు సింహ నాదములతో వారి నభినందించిరి ఆస్ట్రియావారు వితాపించెడి సందియమున నూగులాడిరి. ఆంగ్ల సేనాని కండ్లముకుండి యొకటి శత్రువులను తలపడ నాజ్ఞాపించెను. ఎదుటనుండియు ప్రక్కలనుండియు మిత్రమండలి సేన తలపడుటచే ఆస్ట్రియాసేన వెనకకు పోయెను.

పావురంగమునకు శత్రువులు సేనలను పంపుట.

జూన్ 17-వ తేదీన వార్తలు ఎరెనుగా రిటుల తంతి వార్త నందిరి. పావురంగనే శత్రువులకు కొంతతావు దొరకినది. వారచటికి నిలువసేనలను పంపుచున్నారు. నిలువసేనలు కల్పించుకొనవలసినతట్టి కలిగినది. ఇటలీవారి కీ విషయమున ననుకూల మధికము. వారికి మోటారుబండ్లధికముగానున్నది. చాలమార్గములు వారిస్పాష్టసమున నున్నవి. ఇటలీవారు ఎదిరించుట తలపడుట రెండువిధానములనుగూడ నవలంబించిరి. శత్రువులు ముందునకురాగానే ఇటలీవారు రతితీవ్రముగా తలపడెదరు. అందువలన పలుసారులు ఫిరంగులను, వైస్యకులను ఇటలీవారు మరల వశపరుచుకొన గలిగిరి.

త్రిటిషువారు తలపడుట.

ఈ నెల 18 వ తేదీన ఇటులవాంగ్లరంగమునుండి తంతి వార్తవచ్చినది. ఆస్ట్రియావారికి మాంటెల్లో కొండ మూలా ధారముగా నున్నది. అది గోళాకారముగా నున్నది. జనరలు పూచురుగారి యాజమాన్యముక్రింద వచ్చిన ఆంగ్ల సేన అచట చాలనెలలుండెను. వారు ఆస్ట్రియాగోళా భూమిమందు వైస్యతీభాగముననుండిరి. పరాగువారు వారి కుడితట్టున నుండిరి. తనివారమునాడు ఏకవరుస సేర్వరును కొనుటకు తాత్కాలికముగ తామువదలిన స్థానములనన్నిటిని త్రిటిషువారు మరల వశపరుచుకొనుటయే గాక ఆస్ట్రియావారి నతితీవ్రముగ తలపడిరి. “విరోధి సింహద్వారము నాక్రమింప నుండగ నాంగ్ల సేన కవాటములను బంధింపగలిగె”నని ఆంగ్ల

యోధుల పరాక్రమమును తిలకించిన యొక ఇటలీ సేనాని ప్రశంసాపూర్వకముగ నుడివెను.

ఆంగ్ల వైస్కో దళము శత్రువులను తలపడుట.

ఈనెల కెలదళమువారు రద్దుతమగు పని చేసిరి. వారు స్థానమును మార్చుకొనుచు క్రమగత వారిగుండ రణముఖమునకు సమరేఖగా పోవుచు మార్గ నిరోధకముగా నుండిన ఆస్ట్రియా సేన నాకస్మికముగ తొలగితిరి. ఆసేన చాల నధికముగా నుండెను. ఆంగ్లయోధులు పలాయితులగుట మాని బండ్లను దిగి సన్నీలను వైకెత్తి శత్రువుల నెదిరించిరి. ఆస్ట్రియావారు వారిని తలపడిరి. కాని ద్వంద్వయుద్ధమున దృఢగాత్రులగు నాంగ్లయోధులతో నోవబాలక ఆస్ట్రియావారు తుపాకులను వదిలి పారిపోయిరి. ఆంగ్లయోధులు వారిని తరిమి చాల తుపాకులను పైనికులను పట్టుకొనిరి.

స్థావుయొద్ద మహామరణము.

మిల్లను నుండి వచ్చిన తంతివార్త:— స్థావుయొద్ద జన నాశన మలిదారణముగా నున్నది. వేలకొలిదికవములును విరిగిన వంతెనలును రక్తస్పృశములగు నానలును నదియంతయు నిండిపోయినవి. నదినిదాటిన ఒకపటాలమున తానొక్కడనే నశివుడ నని ఒక ఆస్ట్రియా సేనరునుడివెను.

అమెరికా వైమానికులు

అమెరికా వైమానికులలో మొదటిదళమువారు ఇటలీ గంగమునకు స్వచ్ఛందముగ నేగిరి.

ఆస్ట్రియా యుద్ధకాలము ముందుట

ఇటీవల ఆస్ట్రియాజేట్ల సముద్రమున టార్పెడోతో కొట్ట బడిన యుద్ధనౌకగూడ మునిగిపట్టువచ్చిని నాకాదళముగ్రతి నుడివెను.

జర్మనుల సమాధానములు.

ఆస్ట్రియావారిఅనస్కందనమువిఫలమగుటకు జర్మనులు సమాధానములను చెప్పవారంభించిరి. ఇటలీరాష్ట్రమును వశపరుచుకొనవలె నను తలపు ఆస్ట్రియావారి కేమియునులేదు. ఇటలీవారు ప్రాశస్త్య శ్రోత్రసేనలను పంపవలెనని నిరోధించుటకే ఈ అనస్కందనము ప్రారంభింపబడిన దని తెల్పులా జర్మను రాయబారులపత్రికయగు జెర్నరు టాగ్లటు అను అనధికారపత్రిక వ్రాసినది.

అనుకూలస్థితి.

4½ కోట్లలు పోరుజరిగినది. క్లితి మనకనుకూల మన నభిప్రాయ మందరికిని కలిగినది. మాంటెల్లోకొండలలో క్లిత వంతు మాత్రమే ఆస్ట్రియావారి ఆధీనమున నున్నది. వారు సమప్రదేశమున కేగి తెలిసికో నాక్రమించు తలంపుతో మాంటెల్లోకును సముద్రమునకును నడుచు నేఅధికముగా తలపడిరి. ఇది వారికి సిద్ధించునను నూచన యంతవరకు కనబడలేదు. ఇటలీవారి నిలువసేన యుద్ధమున నింతవరకుపాల్గొనకుండ నధికముగా నున్నది. వారు జ్ఞాపనీయుముగపోరుచున్నారు.

ఇటలీరంగ ప్రచలనము.

లండను, జూన్ 19:— ఇటలీయను అధికార ప్రకటనము.— సోమవారమునాటి రాత్రియను మరునాడు, క్రాత్రులు ఆస్ట్రియాగో పీఠభూమి మొదలు మాంటెల్లోవరకును రంగము యుద్ధము నారంభింపలేదు. గ్రెప్పామాంటిలో ప్రాంతములందు కొన్ని దాడులను తరిమివైచితిమి. ఆస్ట్రియాగో పీఠభూమిని మేము యుద్ధ మొనరించి అనేకమంది కైదీలను పట్టుకొంటిమి. మాంటిబెల్లానో రెయల్వేకు దక్షిణమున శత్రువులు వికారరంగమున యుద్ధ మొనరింప నది చివరకుసన్నగిలెను. మన ఫిరంగిదళములు కేంద్రీకృతములయినప్పటినుండి శత్రువుల కించు కయ్య విశ్రాంతి నొసగకున్నవి. 18 వ తేదీన పయోవీధిరమున ఉదయమంతయు నెచ్చుగిగ గడచెనుగాని మధ్యాహ్నము యుద్ధ మతిథయంకరముగ చెలరేగెను. సానాంత్రియ మొదలు కాండెల్లావరకును గల ప్రదేశమున నదిని చాటువలయునని శత్రువు లొనరించిన నూతనప్రయత్నము విఫలమయ్యెను. కాండెలు ఫోస్ట్లాలమధ్య మేము శత్రువులను దారుణముగ నెదుర్కొని వారి సమూహదైర్వ్యమున నెదిరించితిమి. మియోలో కాగ్నోయభాగమునందలి ఫోస్ట్ల ముఖ్యప్రదేశమునను, కేసో సీలీ కుత్తరతటమునను అట్టి భయంకరమగుయుద్ధములే జరిగెను. శత్రువులు మేము తరుచు నాంభింప నతడు తన్ను కాపాడుకొనబాలక బాధపడుచున్నాడు. ప్రతి యడుగునకును అతిధికరమగు యుద్ధములు జరుగుచున్నవి.

ఈ యుద్ధమున పనిచేసిన ఇటలీ మిత్రమండలి విమానములు 1500 కిలోల బాంబులను జారవిడిచి వేలకొలది బాంబులను పయోగించిరి. యుద్ధ ముచిరముగ జరుగుచున్నది. శత్రువులు తమ ప్రభుత్వములను కైకొనుటకు ఎంతటి ప్రయత్నములైనను సరకులేదనిపించుచున్నది. అందుచేతనే అయిదు దినములనుండియు నందులకే వారు మన తుపాకులను వైమానికుల బాంబులను బాల్పడిరి. ఇప్పటికి 9011 గురు ఫైవీలు పట్టుకొనఁపడిరి. ఇంక ననేక తుపాకులను, మరఫిరంగులను పట్టుకొని 150 శత్రువిమానములను నేల గూల్చిరి. ఇటలీ మిత్రమండలి వారి విమానములం దొకటియో రెండో మరలలేదు.

శత్రువులసంఖ్యాకులుగ ముందునకరుగుట.

లండను, జూన్ 18:—ఇటలీ ప్రధానకార్యాలయము వద్దనున్న రైలుదారిలో 18-వ తేదీ నిట్లు తంతి నంపుచున్నాడు.—బ్రిటిషరంగమున నేమియు మార్పు గలుగలేదు. మన టెడిభాగపుడగముల నెదిరించుటలో మరకొన్ని వివరములు తెలియవచ్చెను. ఉదయము పెండ్లికడనే పొగమంచు శత్రువులకు చాలసహాయము సేసరించి మాఫిరంగులకు చాల బాధ కరముగ నుండెను. వారనేకమందితో ముందునకరిగిరి. మా మరఫిరంగు లెడమభాగమున వాని నిలువరించినది. కాని టెడి భాగముననున్న శత్రువులమాత్రము మా ప్రభుత్వంకడపంక్షిని 150 గజముల ప్రదేశము నాక్రమించుకొనగలిగిరి. సాయంకాలము యాల్కమైరదగములు మాపంక్షిని చాల పరాక్రమముతో స్వస్థపరచినది. మా యుద్ధోగ్గియులలో నొకడు తమ మనుష్యుల నందఱిని గోల్పోయినను రెండు మరఫిరంగివర్తముల గూల్చి అనేకఫిరంగులను పట్టుకొని వాని శత్రువులమీద నుపయోగించెను. ఒకవోట శత్రువులు పటాలపు ప్రధానస్థలముల ప్రవేశించి నవటిఅధికారి సేనకులను సేకరించి 20 మంది ఫైవీలను కొన్ని మరఫిరంగులను బట్టుకొనెను. ఎడమభాగమున పదిమంది అట్టియును లోనికిప్రవేశింపగా నందఱు వెంటనే చంపివేయబడిరి.

ప్రాస్తు

బ్రిటిషువారి రొకస్థానమును మరల నాక్రమించుట.
లండను, జూన్ 19:—హెబ్బాటర్నుకు దక్షిణమున మేము దాడినది 14 వ తేదీని గోల్పోయిన యొకస్థానమును పూర్వోక్త రంగమున మరల వశపరుచుకొంటిమి. లోకరు ప్రాంతమున శత్రువులు దాడిచేయరాగా పరానువారు నిరోధించిరి. అంకరులోయలోను మెర్సికోరులో మెర్సిసుప్రాంతమునను శత్రువులు ఫిరంగుల సభకముగాకాల్చిరని బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

రెయిన్సు రంగమున పరానువారు శత్రువుల నిరోధించుట.

18 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు రెయిన్సు రంగము నందంతటను తల్లినిమొదలు లాపాం వెల్లివరకును జర్మనులు తీవ్రముగా ఫిరంగులను కాల్చిరి. ఆరెండు స్థానములకును నడుమ రాత్రి 9 గంటలకు శత్రువులు తలపడిరి. మేము వారిని పూర్తిగా నిరోధించి మాఫిరంగులు వారికి చాల నష్టమును కలిగించెను. బ్రిగ్గి ఓరమ్ములకు నడుమ మేము ఫిరంగులను గాల్చి జర్మనులను నిరోధించితిమి. వారు పలుసారులు వెనుకకు పోయిరి. మా స్థానములను చేరజాలకపోయిరి. రెయిన్సు చుట్టును జరిగిన పోరునందు గూడ మాకే అనుకూలము కలిగినది. సిల్లిరికి ఈకాగ్యమునందున్న అడవిగుండ్ల రాగలిగిన జర్మనులను మరల తరిమివేసితిమి. నగరమున రిడివిజనులు చుట్టుకొనెను. రాత్రి వేళ ఎంతవద్దను కలిగినను దానిని వశపరుచుకొనునని పట్టుకదినవాకు చెప్పిరి. శత్రువులు 18-వ తేదీ రాత్రి బ్రిగ్గి మొదలు లాపాంవెల్లివరకును తలపడగా మేము నిరోధించితిమని పరానువారు ప్రకటించిరి.

అంగ్లజేమున శత్రువులు ప్రబలనన్నావారు చేయనుండుట.

అంగ్లరంగమునం దంతటను సహజమగు కాంతి నెలకొననది. ఇది మోసము త్వరలో శత్రువులత్యంతతీవ్రముగా తలపడెదరు. వారెవరు తలపడుదురో తెలియదు గాని వారు దొరకినంతవరకు వైద్యముల రహస్యమండి రానించి యిచట చేర్చుచున్నార. కాన వారు పెద్దయెత్తున తలపడుదురని తోచుచున్నది. వారు తమ యుద్ధయమునకు తమసేన చాల దని భావించియుండురను నూహ నిజము కావచ్చు ననుటకు గూడ నిది నిదర్శనము గానున్నది. ఆయూహ నిదివరకు మేము వెల్లడించుట కనుమానించితిమి.

విమానముల నష్టము.

ఈనెల 2-వ తేదీ నిట 48 విమానములను 9-వ తేదీని 10-వ తేదీని 49 విమానములను మేము గూల్చితిమి. జర్మనులూ లేదులలో 18 విమానములు మాత్రమేనష్టమైనవని ప్రకటించిరి. ఈ 49 టిలో 38 టిని బ్రిటిషువారు నేలగూల్చిరి. జనవరినెలలో జర్మనులు 78 విమానములను పరానువారు 20 విమానములను గోల్పోయిరి. ఫిబ్రవరినెలలో పరానువారు 18 విమానములను జర్మనులు 79 విమానములను గూల్చిరి. పరానువారు 50 జర్మనులు 186, ఏప్రిలు నెలలో పరానువారు 46 జర్మనులు 186 మేనెలలో పరానువారు 60 జర్మనులు 256 విమానములను గోల్పోయిరి.

రెయిన్సు సమీపమున యుద్ధము.

లండను, జూన్ 19:—పరాను ప్రకటనము—రెయిన్సు కాభానది వెరి ఫెరివద్ద భయంకరమగుయుద్ధము జరుగుచున్నది. శత్రువుల కనేకనష్టములు గలిగినవి. వారన్నివోట్లను తరిమివేయబడిరి. రెయిన్సునకు తూర్పునకు యుద్ధము మాకనుకూలముగానే పరిణమించినది.

జర్మనులుచేయబోవు నవస్కందనము.

లండను, జూన్ 17:—జర్మనులు అంగ్లరంగమున తలపడెద రని యూహించుచున్నారు. శత్రువులు చాల మందకొడిగా నున్నారు. గుండెనధికముగా వదలరు. మేము తలపడినను వారు మార్గొనరు. పారిసురంగమును పట్టుకొను ప్రయత్నమిప్పుడు పట్టుకు విఫలమైనదిగాన వారు మరల సమద్రవీరమునకుపోవ ప్రయత్నింప వచ్చును. ప్రిన్స్సురూప్రభుగారి సేన మాత్రమే యింతవరకును. అంగ్లరంగమున పోరకుండే మిగిలినది. వారిని తీసివేయుటకు మమ్ముల నవస్కందనమున కావ్యవించుటయే యగును. కాన నా సేన నచటనేయుంచి జర్మనులు పోరునలుపవలెను. తేదీని దక్షిణమున చాలనష్టపడిన సేనలను సరిగ నమర్చుకొన వరకును చేచియుండవలెను.

గానును విశేషముగ వాడుట.

లండను, జూన్ 20:—అమెరికా అధికార ప్రకటనము.—లెన్సి, లోరేయిలులందు గాను విశేషముగనుపయోగించబడుచున్నది. మార్కుకడగములు మా స్త్రీని దాటిపోయి కొంతమంది ఫైవీలను పట్టుకొనినచ్చిరి. అమెరికనులు నలుగురు గన్నించ కున్నారు. వోయిల్లో శత్రువుదాడి సెనరించ ప్రయత్నింప మేమువారిని తరిమివేచితిమి. మావైమాలికులు జూన్ 18 వ తేదీనాటి రాత్రి కాను స్థానస్థానములను రెయిన్సు రొడ్డు ప్రదేశములమీలను దారుల మీదను వైమానికులు విజయవంతముగ బాంబులను వేసిరి.

హేగు వైమానికప్రకటనము

లండను, జూన్ 19:—మార్షలు హేగుగారి నేటిరాత్రి ప్రకటనము—జూన్ 18 వ తేదీ నాటిరాత్రి దెహ్యము ఈకాగ్య భాగమున విజయంత మగు దాడి సెనరించితిమి. కొంతమంది కై టి లను పట్టుకొంటి. మినేటి యుద్ధము హెబ్బాటెర్నిక్ తూర్పుతటమున విశేష నష్టముతో మే మనేకమంది దాడిదారుల తరిమివేచితిమి. వైమానిక యుద్ధమున మేము 15 విమానములను ధ్వంసముచేసితిమి. అయిదింటిని క్రిందికి తరిమివేచితిమి. బ్రిటిషు విమానములు 8 కన్నింపవచ్చునది. ఖగటిపూట మేము 19 టన్నుల బాంబులను జారవిడిచితిమి. రాత్రి కన్నము మరియుటలన నెట్టి పనియును జరుగలేదు.

ఇంగ్లండు

అంతర్జాతీయ సంఘము.

లండను, జూన్ 20:—మరియొక పరిశ్రమమును నెలకొల్పవలయు నావశ్యకతను వివరించుచు బోనన్దాగారు ప్రజలమందరిమున నిట్లుచెప్పిరి— కొన్నియంగులును చిప్పించుటకు మాత్రమే ఇది నిశ్చయింపబడెను. చివరకు అంతర్జాతీయ మాత్రము యుద్ధపరిశ్రమ వారిచేత నుండును. ఈ యంత్రమునే ప్రభువుల మందరిమున తెలియబరచుచు ఈసంఘమున అంతరంగిక కాభాధికారులందఱు నుండుననియు దేయమంత్రి సర్. జి. కేపుగారు సభాధిపతియను నహింతుని యు, రెండవూను కాఖల కలసి పనిచేయవలసినపుడు వాని తీర్మానించుటకు ఈ సభ కధికార మియ్యబడెననియు అట్టి తీర్మానములలో కొన్ని యుద్ధ పరిశ్రమవారి విచారణ కంబడవచ్చు ననియు కన్జను ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

హిందూజేశప్రభుత్వ సంస్కరణము.

లండను, జూన్ 15:—హిందూజేశమున సంస్కరణములకు ప్రయత్నముగ నెట్లు నెలకొల్పవలె నను విషయమును సివిలు సర్వెంటును జాతీయవాదులును గూడ సరిగ గ్రహించలేదు. భారతీయుల సభకముగ ప్రభుత్వోద్ద్యమము లందు నిలువించవలెను. ఇండియా, రాష్ట్రీయప్రభుత్వ సంఘము లందు నియోజితసభ్యుల సంఖ్యను వారి అధికారమును గూడ హెచ్చింపవలె నని జాతీయవాదులు తోచుచున్నారు. గాని దీనివలన బాధ్యతగల ప్రభుత్వము త్వరలో సమహారజాలదు. ఆయా కాఖలను నిష్కాపట్యముతో పరిపాలించు మంత్రులకు క్రమక్రమముగా వానివై సర్వాధికారము నొసగుటకును కాసనసభల విశ్వాసమును వారు గోల్పోయినపుడు వారిని తొలగించుటకును మాంటాగూగా రొక విధానము నేర్పరుపదగును. దీనినే క్రమక్రమముగా కలిగించెదమని ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు వాగ్దానము చేసిరి. దీని నెట్లాచరణమునకు తేవలెనను విషయమునుగూర్చియే మాంటాగూగారు నూచింపవలసి యుండెను. ప్రతిరాష్ట్రమును రెండుభాగములుగా విభజింపవలెను. వానికి కాఖలను అధికప్రములును గూడ భిక్షములుగా నుండవలెను. ప్రస్తుతము భారతీయుల వశముచేయ వీలులేనికాఖలొకభాగముగ నుండవలెను. వానిపరిపాలన మిప్పటికంటే యుండును. అరోగ్యము-విద్య-కట్టడముల నిర్మాణమునుగూర్చిన కాఖలను కాసనసభలో హెచ్చించుచునే నియోజింపబడిన సభ్యుల అధికమున గవర్నరు లుంచవలెను. ఇట్లుచేయుట మోసము కాకాలదు. క్రమాభివృద్ధికి మనఃపూర్వక ప్రయత్న మని పించుకొనునని న్యూస్పేపర్సులు పత్రిక కొకరు వ్రాసిరి.

పాటియాలా మహారాజుగారు సందర్శించుట.

లండను, జూన్ 18:—“పాల్కూలు గజెట్టు” విలేఖరి పాటియాలామహారాజుగారిని సందర్శింపగా నతడు హిందూజేశ ప్రజలును, సంస్థానములను యుద్ధమును సాధ్యమైనంత త్వరలో విజయవంతముగ సంకమొందించుటకు తగిన సహాయ మొనరింపగల రనియు, సామ్రాజ్యమందలి అన్ని భాగములవలె తమ భూతకాలాభివృద్ధికి విజయ మత్వంతావశ్యకమని వారెఱుగుదు రనియు సామ్రాజ్యపారకస్య స్వత్వములను భారతభూమి వాంఛించుచున్న నది అందులకుడ సాధ్యతను గూడ వహించ నంగీకరించుచున్న దనియు, చక్రవర్తిగారును, ప్రధానిగారును భారతభూమిసహాయము నవేషింపును ననిన విజ్ఞాపనలు జేశమున చాల ప్రబోధమును గలిగించిన వనియు, ఈ యుద్ధము న్యాయస్వాతంత్ర్యములకొఱకు ఒరుగుచున్న దని హిందూజేశమున పరిగణింపబడుచున్న దనియు, జర్మనులు హిందూజేశమున జేసిన ప్రయత్నములు పూర్తిగ విఫలము లయ్యుననుటలో తన తేమియు సందేహము లేదనియు ప్రాపంచికక్రమణమును గోరు జర్మనులకును స్వాతంత్ర్యార్థము పోయి బ్రిటిషుప్రజలకు నింతవ్యత్యాస ముండే భారతీయులు బ్రిటిషువారి పరిపాలనకు నిలులు జర్మను పరిపాలనము నెన్నడును గోరరనియు నతడు పలికెను.

శత్రునాకల నిరోధము

లండను, జూన్ 19:—టెబ్రుజి ఆస్టెండులవైని వాహా విమానములు దాడిసలుపుట వలన కరిగిన గొప్ప లాభ మొకటి కలదు. 21 డిప్ట్రీయరులును చాల అంతర్గాములును వెక్కుచిన్న నాకలునుబ్రూజెను దారులలోను కాల్యలోను తిక్కుబడి యున్నవి. అచట వానివైని నిరంతరమును బాంబులుకదలబడుచుండునని ప్లామెంటుసభలో డాక్టరు మెకన్నా రాగారధిరి.

హోజిసుగారి నాదరించుట.

లండను, జూన్ 19:—బ్రిటిషు ఎంపైరులీకు వారు హోజిసుగారి నాదరించుచు నొకవిందు జేసిరి. ఆసయము మన నతడు రున్నాధిపతిని విచారించుచు జర్మనీదానికొనరించిన యపచారమును ఖండించెను. బోవైనిట్సుల తెలివితక్కువ వలన ఎన్నడును సంధి జరుగ నేరదు. మిత్రమండలి విజయము వలననే యది సవకూడగలదు. యుద్ధమింకొక సంవత్సరమే జరిగినను పదివందవత్సరములే జరిగినను అట్టివీరియ యుద్ధాంతమును జూడ కంకణము గట్టిచున్నది. కొలదియంది కాంతి వాడుల హింసత్వము జేశాభిమానుల సింహగర్జనమున నడగిపోయెను. యుద్ధరంగమున ప్రవేశించుచున్న అమెరికా జేశము నతడేదీనియు ప్రశంసించెను. త్వరలో విజయ మొందవలయునని జర్మను ప్రయత్నించు చున్నదిగాని మిత్రమండలి ధైర్యము చలించకాలదు.

పేకింగు, జూను 18:-- హంఘులోని జనమున్న హిందూ దేశపు నల్లమందులో మిగిలిన 1700 ప్రజలను 6200 అలల దిగుకు కొని వాన్కింగులోని నీనాంకితేయకు ప్రజలను 6200 తేజలలకు క్రయించుటకు పరిష్కారముజరిగినది. అప్పుడు వారు దొరతనమునాటి 50 లక్షలదోలర్ల నిచ్చి 150 లక్షల జాతీయపత్రములను పుచ్చుకొందురు. నిండితీటువారు నాలోని యూరనుపంటపంతును పోరసీకమునుండి దవానూరుకు వచ్చినదానిని కూడ నిదివరకే కొనిరి.

Rao Sahab Harilal D. Desai has been elected Additional Member of the Bombay Legislative Council by the District Local Boards, Northern Division, in the place of the Hon'ble Mr. V. J. Patel resigned, being elected Additional Member of the Imperial Legislative Council.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Patiala Maharajah Interviewed. India's Loyalty Emphasised.

LONDON, June 18. (8.50 P. M.)
The Maharajah of Patiala interviewed by the "Pall Mall Gazette" emphasised that Indian States as well as the Indian people would do all in their power to bring the war to a successful issue. They knew their stakes in the struggle were as heavy as those of any other part of the Empire. If India was anxious to share the privileges of membership of the British Empire she was equally ready to share the responsibilities which the membership entailed. The King Emperor's message to the Princes and people of India and Premier's appeal had deeply stirred the Indian and awakened the greatest enthusiasm for war which was regarded in India as a struggle between the forces of righteousness and the forces of injustice. He did not doubt the utter futility of German propaganda in India. Indians would never dream of exchanging British for German rule, which formed the great contrast the former standing for liberty and freedom and the latter for world dominion.

Syria and Palestine Relief Fund. More Money Wanted.

LONDON, June 19 (7.15 A. M.)
The Press Bureau states that the Syria and Palestine Relief Fund needs a hundred thousand sterling more in 1918. The Fund is playing a great part in the reconstruction of Syria and Palestine by the British Administration which has already achieved remarkable results in remedying conditions due to the ruthlessness of the Turks namely the terrible starvation and disease especially at Lebanon where there have been over a hundred and fifty thousand deaths. The work of the Fund consists firstly in the distribution of food and clothing to thousands of refugees and those unable to earn a livelihood, secondly, medical relief, thirdly, care of children including numberless orphans and fourthly, provisional employment.

MR. HUGHES ENTERTAINED. His Sympathy with Russia. War to the Knife till Allied Victory.

LONDON, June 19. (9.30 P. M.)
Mr. Hughes entertained to luncheon at the British Empire League commiserated Russia and the tragic spectacle of her treatment by Germany. Shibboleths of Bolshevism would not produce peace which was only attainable by allied victory. Whether the war lasted one year or ten years longer Australia would see it through. The faint whisperings of a few pacifists were drowned in the mighty determined shout of the patriotic people. He paid special tribute to the Americans who did not dream of peace and were stepping into the forefront of the battle. Germany was trying her hardest to grasp a quick elusive victory but nothing would break the spirit of the allies whose minds should be purged of all thoughts of peace.

Imperial Fiscal Preference. Premier Massey's Speech.

LONDON, June 19. (9.20 P. M.)
NEW ZEALAND.—Premier Massey in a speech at the British Empire Producers' luncheon emphasised the paramount importance of the Colonies and also the necessity after the war of retaining German prohibition of commercial, financial, social and political activities of enemy aliens within the Empire. He urged the adoption of Imperial Fiscal Preference including Preference for British ships between the Empire ports. He added that there should be generous treatment of Allied trade.

A Centre for Newspaper Correspondents. Lord Beaverbrook on Britain's Mighty Effort.

LONDON, June 19. (9.30 P. M.)
Lord Beaverbrook to-day opened a centre in Norfolk Street for the Dominions, Allied and Neutral correspondents affording closer touch with each other and the Ministry of Information. Lord Beaverbrook hoped they would familiarise themselves with what Britain was doing and study the national determination which was equally vital to victory with the spirit of the fighting men.

Charge of Conspiracy Against Sir J. Jonas.

LONDON, June 19. (9.20 P. M.)
The hearing of the charge of conspiracy against Sir Joseph Jonas (see June 12th) was resumed at Bow Street this morning. The indictment also included Charles Alfred Vernon and other persons unknown. Sir Richard Muir prosecuting said towards the end of 1913 at the request of Jonas Vernon, whose name was formerly Hahn, he obtained from the Foreman of Messrs. Vickers named Zeischang important information regarding Vickers New Works which apparently Jonas communicated to a friend of his named Paul Von Gontard, a resident of Berlin, where he was connected with armament works. The case was adjourned till June 29th.

Belgian Coast Operations. Enemy Vessels Penned in Docks.

LONDON, June 19
In the House of Commons Dr. Macnamara stated that the recent operations at Zeebrugge and Ostend were more successful than had at first been supposed. Twenty-one destroyers, a large number of submarines and numerous auxiliary craft were penned in the Bruges docks and the canal where they were constantly being bombed.

The Sub-Cabinet Committee. Its Functions and Duties.

LONDON, June 20.
In the House of Commons Mr. Bonar Law explaining the arrangement for another Cabinet for affairs said:—It was simply intended to appoint a committee to handle a definite set of questions the ultimate authority remaining with the War Cabinet.

Lord Curzon amplifying this statement in the House of Lords said the committee would consist of members connected with the principal Home Departments meeting at least once weekly under the presidency of the Home Secretary Sir G. Cave. All domestic questions requiring co-operation of more than one department would be empowered to decide on behalf of the Cabinet but larger questions of policy would be referred at Chairman's discretion to the War Cabinet.

A LEAGUE OF NATIONS. Viscount Grey on Essentials. German Military Policy Must Change.

LONDON, June 19.
Viscount Grey of Falloden has broken his prolonged silence on political affairs by publishing a pamphlet written on May 11th, explaining in concise terms some of the essentials of the League of Nations. He begins by showing that the first condition of the League is that it must be adopted with earnestness and conviction by the Executive Heads of States. This condition he maintains is present as regards the United States and it is or will be as regards all the Allies, while among the enemies Austria has publicly shown a disposition to accept the proposal and probably welcomes it genuinely, though secretly as a safeguard not only against old enemies but against Prussian domination. Small states both belligerent and neutral must be able to join the League as a safeguard against aggression. As regards Germany where the recent military successes and the ascendancy of Prussian militarism have silenced the advocates of anything but force, she will have to be convinced that force does not pay and that the aims and policy of her military rulers inflict intolerable sufferings upon her. Till Germany feels this to be true the League of Nations in the sense intended by President Wilson will be impossible; for a League such as President Wilson desires must include Germany.

Limitation of National Action.

The second condition is that the Governments and peoples of States willing to found a League must understand clearly that it will impose a limitation upon the national action of each and may entail some inconvenient obligations. Stronger nations must forego the right to make their interests prevail against weaker States by force before settlement by conference, conciliation or arbitration has been tried. If any nation refuses to observe this limitation and rejects peaceful methods and resorts to force then the other nations must use combined economic or military and naval force against it. Anything less than this would be valueless.

German Domination Impracticable.

Viscount Grey tells the story of an African Chief who protested against paying taxes saying that before the British came he could get all he wanted by raiding his neighbour and as for protection he was quite ready to protect his tribe from similar raids. After this war, will the view of Great States, asked Viscount Grey, be that of the African Chief or of individuals of what we call civilised nations? He emphasises that with sciences and inventions war is getting more terrible and more destructive. He mentions poison gas, attacking of undefended towns from the sea and big cities from the air as being adopted first by Germany who thus forced reprisals and asks what will war be like twenty years hence? If there is to be concentrated preparation for more war, researches of science will be henceforth devoted to discovering methods whereby the human race can be destroyed. Even the Germans are not blind to this but as far as Viscount Grey sees their rulers propose to avoid future wars by establishing the domination of Germany for ever. But peace can never thus be secured; because the idea is impracticable, unfair and abhorrent.

Militarism the Enemy of Mankind.

Viscount Grey thinks that the establishment and maintenance of League of Nations is more important and more essential to secure peace than any actual terms that may conclude this war. For the best terms will be of little value unless future relations between states are based on something that will prevent the recurrence of militarism. Nations like individuals must learn by experience or suffer. Indeed the nations have come to a great crisis where it will be a case of learn or perish. The United States and the Allies cannot save the world from militarism unless Germany learns the lesson thoroughly and completely and they will not save the world or even themselves by a complete victory over Germany, until they too have learned and can apply the lesson that militarism has become the deadly enemy of mankind.

Winning the War.

Premier on National Unity.

LONDON, June 19.
The Premier in a letter to Mr. Greer, the coalition candidate for Clepham, who is being opposed, says the only issue at present is national unity in the resolve to subordinate everything to winning the war. The Germans are bent on undermining the moral of the Allies by promoting dissension and distrust behind the lines but we have got to show that until the attempt of the unpatriotic military oligarchy to impose its despotism on the world has been definitely defeated nothing can turn us aside from our goal. Only through winning can we realize the ideals of freedom for which we entered the war.

The Seamen's Union.

Mr. Havelock's Indignation.

LONDON, June 20.
Mr. Havelock Wilson in an interview expressed indignation at Captain Tupper's treatment in Sweden. All branches of the Union were passing resolutions calling on the Government to prevent Mr. Branting attending the Labour Conference in London. The Union also objected to the visit of Tevelstra. According to newspapers, the authorities will not allow Tevelstra to land. A telegram from Amsterdam says it is official statement that Tevelstra's visit to England has been postponed.

Control of Commodities.

Great National Saving.

Mr. Law's Defence.

LONDON, June 23.
(1 A. M.) In the House of Commons Mr. Bonar Law speaking on the report of the vote of credit justified State control of various commodities. He said that the country saved twenty millions last year by taking over War Office co-operation with the Dominions.

The Ministry of Munitions had rescued the cost of eight thousand guns by £20 since 1915, four pint five Howitzers by £335 and Howitzers shells by forty shillings each in case of the rise in wages and cost of materials. If 1915 prices were still paid for ammunition for these two weapons the cost would have been another forty five millions. The heads of War Office, Admiralty and Ministry of Munitions were forming themselves into a committee with Lord Colwyn as Chairman and use in results were expected.

The Report of the Shipping Committee.

LONDON, June 20.
Report is published of the Committee appointed by the Board of Trade to consider the position of shipping and shipping industries after the war. After reviewing the situation created by the war including the heavy financial burden to which British shipping industry has been subjected in the late part of the conduct of the war the report from which extracts are immune the report declares that the demand for shipping after the war will probably be greater than if there had been no war while we shall be left with a mercantile marine quite inadequate to meet our needs. It will be necessary to make the restoration of the mercantile marine, the first charge on national resources. The recommendations of the Committee which are unanimous include the following: The early removal of Government Control of shipping. Vessels still required for Government purposes should be chartered at market rates and an advantage enjoyed by foreign shipowners regarding rates should cease on the termination of war, if not earlier. Immediate steps should be taken to bring Government rates paid to British shipowners to a level ensuring the reasonable return on vessels built at the present prices. The report proceeds:—We consider that no peace would be satisfactory which did not enforce the surrender of enemy shipping and inflicting drastic and exemplary punishment for enemy's crimes at sea. Enemy countries should be required as a condition of peace to surrender to the Allies all their merchant shipping whether in enemy or neutral ports at the close of hostilities, to forfeit all ships laid up since the outbreak of hostilities in ports and in countries that have become involved in the war or broken off diplomatic relations with them, and restore to the Allies all Allied shipping that may have come into their possession since the outbreak of hostilities. Shipping thus taken over from the enemy should be utilised as far as possible to assist in demobilisation and to release for trade a proportion of Allied shipping absorbed in the transport work. When demobilisation is completed all unused enemy vessels should be sold by auction in various countries, the proceeds being treated as part of common war indemnity paid by the enemies. Provided such an arrangement is possible, we think that a scheme of distribution which would secure allocation of enemy tonnage among Allies in some rough proportion to losses sustained by individual Allied countries would offer many advantages, otherwise enemy vessels should be sold by auction in various countries to the highest bidder of the Allied Nationality acting on behalf of the Allied interests. The condition of sale should prevent retransfer of vessels to enemy interests for such a period as restrictions may be imposed on enemy's shipping trade generally. The Committee declares that it is essential on the conclusion of peace that we be prepared to complete annually not less than two million tons net of merchant shipping and make recommendations in this connection. It declares that Government control of construction should cease immediately after the war and urges that even during war facilities should be afforded to builders to construct liner tonnage to owners' own designs with such limitations as are necessary to ensure rapid output and large carrying capacity. The Committee recommends that it would be desirable after the war to relax considerably the present licensing system as regards transfer of vessels to non enemy flags. Report says special restrictions on building for Germans or transfers to German flag would be useless, unless all Allies including the United States act similarly and are prepared to exert pressure on neutrals in the matters. If Allies decide to take such measure during the early reconstruction period building of ships in Empire for enemy owners and transfers to enemy flag should be prohibited for such time as these measures are enforced.

Same result as far as this country is concerned could be largely attained by British shipowners and shipbuilders themselves in giving preference to all flags, over enemy flags, both respecting building and transfer.

As regards Conference agreements the report comments upon too common evasions and subterfuge on the part of Germans who observed agreements only as far as it paid them to do so but concludes that it would be inexpedient to prohibit Conference arrangements.

The report says: German shipping was the spear-head of German aggression. It was used to further German aims especially in the Near and Middle East, Equatorial Africa, South and Central America and the Far East.

As regards Coasting and Inter-Imperial Trades, the Committee recommends strict application to foreign ships calling at British ports of all safety and health requirements imposed on British shipping. It says, restriction of employment of foreign Seamen on British ships is undesirable, but the matter should be a natural born British subject. The Committee doubts the expediency of general exclusion of foreign flags from Coasting and Inter-Imperial trades and does not support the recommendations of the Dominions Royal Commission of subsidised Mail Services and Mail subsidies being subject to certain freight conditions.

Central Powers

The Russian Black Sea Fleet. A Quarrel Over It.

LAHORE, June 20.
LONDON, June 14th.—The "Weser Zeitung" says that the Turks and Germans are contending over the ownership of Russia's Black Sea Fleet. Writers in the Entente country suggest that the Allies must be prepared for its emergence into the Mediterranean. The German guarantees not to make use of ships are unlikely to affect this view.

Since the Greek success against the Bulgars the French have been advancing in the neighbourhood of Lake Ochrida and they now announce that they have gained 15 kilometres of ground on an 18 kilometre front capturing 11 villages.—("C. & M. G. cable.")

15 Gothas Destroyed by Fire.

LAHORE, June 14.
LONDON, June 20.—The Amsterdam correspondent of the Exchange Telegram Company bears that a fire at Nevelles aerodrome destroyed 15 new Gothas. Two German non-coms have been charged with incendiarism.—("C. & M. G." cable).

10,000 Germans in China To be Expelled to Australia. German Reprisals Threatened.

AMSTERDAM.—The "Deutsche Tageszeitung" states that the moment it is proved that ten thousand Germans are to be expelled from China and interned in Australia Germany will imprison ten thousand inhabitants of the occupied French districts until Germans are sent back to China and compensated for their losses.

Hindenburg Demands Austrian Divisions for the West.

PARIS.—The "Echo de Paris" says: According to trustworthy information Marshal Hindenburg three months ago demanded three Austrian divisions for the Western front. The demand was refused on the ground that the Austrian public would not permit the despatch of Austrians thither, but an offensive against Italy was promised to which the German High Command agreed.

The Food Situation. Growing Worse in Austria and Germany.

LONDON, June 19.
The worsening food situation in Austria and Germany is shown by the reduction of the bread ration in Vienna by half namely to ninety grammes per head daily and by increase in the price of grain in Germany. In this connection the "Vorwärts" declares that dearth of living has already produced a vast amount of discontent. The paper also points out that English grain prices compare favourably with grain prices in Germany.

Torpedoed Austrian Dreadnoughts. Second Vessel Believed Sunk.

LONDON, June 19.
The Minister of Marine states that floating debris leads to the presumption that the second Austrian Dreadnought, recently torpedoed in the Adriatic, was also sunk.

America

British Mission in Chile.

SANTIAGO DE CHILE.—Sir Maurice De Bunsen, with his British mission was enthusiastically welcomed here, the crowd shouting:—Long live Britain, long live the Entente.

Navy's Personnel Increased.

WASHINGTON.—The House of Representatives has approved the permanent increase in the enlisted personnel of the Navy from 87,180 to 131,485. The increase has already been passed by the Senate.

General

Strength of Czech-Slovaks.

LONDON, June 19.
A telegram to the "Times" from Stockholm says:—The Czech-Slovaks who are troubling the Lenin Government number 150,000 of whom 60,000 are in the Penza Don and the Kuan districts and the remainder in Siberia.

Peace Forced Upon Country.

AMSTERDAM.—A telegram from Bukharest says:—Loud cheers greeted the King's appearance at the opening of Parliament, also the reference in his speech stating that prolongation of resistance would have completely exhausted the country. Rumania concluded a peace which was forced upon her.

New Allied Commander.

ATHENS.—The new Commander-in-Chief at Salonika, General D'Espercy, who was conspicuous at the battle of the Marne in 1914 was entertained to luncheon here. He could rely on the enthusiastic support of the Greek Government.

Opium Monopoly in China. Government's Agreement.

LONDON, June 18.
PEKING.—An agreement has been signed whereby the Government purchases seventeen hundred chests, the balance of the Shanghai Combine's stock of Indian opium, at 6200 taels a chest and sells them at 8200 taels to the Chinese Syndicate with headquarters at Nanking. The Combine pays Government five million dollars and receives fifteen million National Bonds. The Syndicate purchased all opium in China consisting of Yunnan product and smuggled Persian opium before the enforcement of the monopoly.

Western Front Struggle Near Rheims.

LONDON, June 19.
The latest French communique adds:—On the Periphery of Rheims violent fighting occurred in which the enemy sustained heavy losses and was everywhere repulsed. East of Rheims the struggle also ended in our favour.

Attack on Rheims Front. Successful French Resistance. German Storm Troops Defeated.

LONDON, June 19:—(5-10 P. M.)
A French communique says: At six o'clock last evening the Germans launched a violent artillery preparation on the whole Rheims front from region of Vignay to the east of La Pompelle. The enemy attacked at nine in the evening between these two points. We resisted with full success the assault of the enemy, whom our counter-fire had sorely tried. Between Vignay and Ormes the German storm troops were stopped by our fire and had to fall back several times on their lines of departure and finally could not reach our positions. The struggle around Rheims also ended in our favour. The Germans who succeeded in penetrating the wood northeast of Sillery were driven out by counter-attacks. Prisoners taken in the region of Rheims declared that the city, which was attacked by three divisions, was to be taken during the night at all costs.

Rheims Heavily Bombarded.

Appalling German Losses.

German Plans For Great Operations.

LONDON, June 20.—(2 A. M.)
PARIS: The attack on Rheims was a heavy and complete defeat for the enemy who counted on surprising the French. A veritable deluge of gas shells preceded the attack. The line nowhere gave way and German losses were appalling. The "Liberte" commenting says:—The affair shows that enemy will never be able to break through when the French reserves are available. The strategy of General Foch is beginning to bear fruit.

The "Temps" however regards abortive attempt against Rheims as big local operation and thinks it may be a wily move on the part of the enemy to precede his big operations by local actions on a more or less extended scale on other part of the line than that chosen for the main operation.

Why Rheims has not been Taken?

LAHORE, June 20.
LONDON, June 14th:—General Von Ardenne writing in the "Berliner Tageblatt" explains why Rheims has not been taken. The reason, he says, is that it is held by a strong garrison which is safe from artillery in Champagne Cellars and an infantry attack would involve losses which German leaders are unwilling to incur.—("C. & M. G. Cable").

The Attack on Rheims Described.

LONDON, June 20.
Reuter's correspondent at the French Headquarters in a wire last night says:—Germans made their long expected effort against Rheims last night with a view to buckling the loop already drawn round two-thirds of the city and so completing its capture. The attack was delivered on a front of twelve or thirteen miles from Vignay at the foot of hills bounding the plain west of the town to Pompele on the east. Germans were already in the South northwest and north between St. Brice and Betheny: In addition to defeating the main attacks the French had the best of the fighting in outlying houses of the city Germans blundering in dark against the cleverly masked defences in the ruins. Germans had been snuffing round the city for the past fortnight in the hope of capturing it without frontal attack and probably decided to attack at night realising the reception that awaited them in the streets in day time.

British Recapture a Post.

LONDON, June 19.—(1-25 P. M.)
A British communique says:—We made a successful raid southward of Hebuterne and recaptured a post in the Vieux Berquin sector lost on the 14th instant. The French repulsed an attempted raid in the Loire sector. Hostile artillery was active in the Ancre valley, and about Mericourt, also in the neighbourhood of Meris.

Stillness on British Front.

Prelude to Immense Enemy Effort.

LONDON, June 19.
Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—Unnatural stillness on the whole British front continues. Nobody doubts that it is deceptive for the enemy's renewed effort cannot be much longer delayed. No one pretends to know where he will strike but the fact that he is bringing his last available man from Russia shows that he means big business. It is also proof of the fact on which we have hardly dared to base our hopes namely that he does not consider his numbers sufficient for the immense effort he intends to make.

Germany's Next Offensive.

Signs of Attack on British Front.

Strategic Reasons for the Belief.

ALLAHABAD, June 20.
LONDON, June 17.—The belief is growing that Germany's next effort will be made against the British front. One local symptom is the enemy's extreme passivity which has been noted before his previous offensives. He is not sending over more than the normal number of shells and refuses to react to our local enterprises. There are also strategic reasons for the belief. His movement on Paris is for the time at least a failure and therefore a renewed attempt to reach the coast may be anticipated. Further, there is reason to believe that the only divisions he has still unused are those under Prince Rupprecht before the British. To remove them would be to invite us to take the offensive. The Germans must therefore use them where they are or remain inactive until the divisions badly hammered further south can be reorganised. ("Pioneer special Cable.")

Aeroplanes Felled.

Enemy & Allied Losses Compared.

Lack of Veracity in German Reports.

LONDON, June 19.
PARIS. As showing the lack of veracity of German communiques the Germans lost 48 aeroplanes on the West front on June 2nd and 49 on the 9th and 10th, while they acknowledged only 10 and 8 respectively. The British brought down 33 out of these 49. The French in January lost 20 aeroplanes compared with the Germans 78. February figures were 18 French and 79 German, in March 50 and 186, in April 46 and 136 and in May 60, and 356.

LONDON, June 19.—(5-10 P. M.)
A French communique says:—The Germans last night attacked from the region of Vignay to the east of La Pompelle. The French resisted very successfully.

Marshal Haig's Aviation Communique.

LONDON, June 19.—(10-35 P. M.)
In to-night's communique Marshal Haig says:—We made a successful raid on the night of 18th June northeast of Bethune and took few prisoners. We repulsed raiders early this morning eastward of Hebuterne with loss. Aeroplanes in spite of cloudy weather on the 18th June carried out observation work. We destroyed fifteen German machines in the air fighting and drove down five. Eight British are missing. We dropped nineteen tons of bombs in day time. Night work was impossible owing to rain.

Extensive Use of Gas.

LONDON, June 20.—(9 50 A. M.)
An American official communique says:—Gas was extensively used in Woevre and Lorraine. Our patrols crossed the Marne and brought back prisoners. Four Americans are missing. We repulsed with loss an attempted raid in Woevre. Our aviators successfully bombed railroad yards and tracks at Conflans on the night of the 18th June.

Germans Bombarding American Lines.

LAHORE, June 20.
LONDON, June 14th:—The correspondent of the "New York Herald" on the American front says that the Americans near Chateau Thierry out up three German divisions which lost half their strength and have been withdrawn. The Germans are now bombarding American lines with gas shells and avoiding hand to hand fighting. ("C. & M. G. Cable").

LONDON, June 20.—(2-15 A. M.)
Last night's French communique said:—The day was quiet. During the 18th June six German aeroplanes were brought down. Ten tons of bombs were dropped on railway stations and other objectives in the region of Villers, Franqueve, Favrolles and Fismes.

Italian Front

Position Regarded Satisfactory.

Main Austrian Effort.

LONDON, June 19.
The position on the Italian front after four and a half days fighting is generally regarded as highly satisfactory. The initial Austrian gains are gradually being reduced by local counter-attacks. For example the Austrians now hold only one third of the Montello heights. The main Austrian effort is between Montello and the sea, the object being to push on to the plains and take Treviso. There is no indication hitherto that this aim will be realised for the Italians possess plenty of unused reserves, and are fighting well.

Austrian Failure.

Germans Find Excuses.

LONDON, June 19.
The Germans are beginning to find excuses for the Austrian failure. The "Berliner Tageblatt" the unofficial organ of the German legation in Berne, declares that Austria has not the slightest interest in extending her occupation of Italian territory. The simultaneous assault on the whole front is merely meant to prevent the Italians sending new divisions to help France.

U. S. Aviators for Italy.

LONDON, June 19.
The first detachment of American Aviators all volunteers, has left for the Italian front.

Horrible Carnage on Piave.

LONDON, June 19. — The carnage on the Piave is horrifying, the current carrying thousands of corpses with broken barges and blood-spattered pontoons. A captured Austrian Major said he was the only survivor of a battalion which crossed the river.

Gallant British Counter-Attack.

LONDON, June 19. — (7.15 A.M.) Reuter's correspondent with the Italian Headquarters telegraphing on the 18th June says:—Montello, an oval-shaped chain of hills which is the hinge of the Austrian offensive has been occupied for several months by the British who came to Italy under General Plumer. The British division, occupying the south-western ridge of the Asiago Plateau with the French on their right. The British after reconquering the advanced positions momentarily abandoned on Saturday morning, with a view to strengthening their line not merely resisted all the Austrian attempts, but gallantly counter-attacked in a fashion that caused an Italian superior officer to remark:—They are slamming the gates of Italy in the face of the invader.

British Cyclists Rout Invaders.

A detachment of British cyclists accomplished heroic deeds. They were changing position and moving along a sunken road parallel to the front and suddenly ran into a vastly superior Austrian contingent barring the way. Instead of fleeing they dismounted and advanced with fixed bayonets. Simultaneously the Austrians were ordered to charge and the two waves of bayonets clashed. A terrific fight ensued but the splendid physique and undaunted courage of the British cyclists proved too much for the Austrians who fled discarding their rifles. The British pursuing them captured many rifles and prisoners.

Enemy Sending Reserves to Piave.

LONDON, June 19. — (6 A.M.) Mr. Warner Allen, telegraphing from the Italian front on the 17th June, says:—The enemy is pushing up reserves to the Piave, where alone he has obtained a limited success. The moment has come for reserves to play a part. The Italians in this have the advantage. They hold interior lines with great roads to the plains for the concentration of troops and are admirably provided with motor transport. The Italians have adopted a masterly method of "offensive-defensive." Every enemy advance is followed by a counter-attack pushed home very rapidly and decisively. In several cases batteries have been recovered and prisoners released by the speed of his counter-attack.

Stories of the Offensive.

A Brilliant Feat.

LONDON, June 19. — (7.15 A.M.) Reuter's correspondent at the Italian headquarters, telegraphing on the 17th June says:—One of the most successful features of the organization of the Italian army consists in the wise distribution and rapid handling of reserves. This was illustrated in the brilliant feat in the British sector which further testified to the splendid Anglo-Italian camaraderie. The British defenders in certain positions were ordered to retire with a view to straightening the salient. A small detachment was left on the crest of a mountain three thousand feet high to cover the withdrawal. Austrians tried to overwhelm the detachment, but the latter, though almost completely surrounded and outnumbered tenfold, held the enemy at bay. The commander of a detachment of the Alpini on the left of the detachment decided on his own initiative to attempt to rescue the British. The question was whether the Alpini would be able to arrive in time to find defenders alive. The commander of the Alpini said to his men:—"We should be too late if any but British bulldogs were defending the position and any but Alpini chamois rushing to the rescue." The Italians thereupon dashed forward shouting "Viva Inghilterra" and were received by the British with cheers for Italy. The Austrians were surprised and wavered. The commander of the British detachment leapt from his trench, ordered a charge, whereupon the Austrians withdrew in face of an attack on their front and flank.

Situation Unchanged.

Tributes to British Troops.

LONDON, June 19. — A British-Italian official communique says:—The situation on the British front is unchanged. The communique draws particular attention to the fighting qualities displayed in the battle on the 15th by the Northumberland Fusiliers, Sherwood Foresters, Warwicks, Oxford and Bucks. The British and Italian artillery showed great initiative causing very heavy losses. The Air Force, owing to mist, was unable to operate practically through the whole battle, but gallantry delayed the enemy's advance across the Piave. The total prisoners exceed one thousand and material includes five mountain guns, seventy-two machine guns, twenty flame throwers and one trench mortar.

Italian Tributes to British Force.

An Italian semi-official statement giving lengthy details of the heroism of various units, mentions the Northumberland Fusiliers, Sherwood Foresters, Warwicks and Oxford and Bucks, who resisted magnificently on front lines destroyed by the bombardment, even after the enemy had passed and counter-attacked with such impetus, that they reestablished the situation altogether. The Sixth Italian Army with its French and British contingents sustained an attack of fifteen Divisions.

Austrians Surprised.

Captured enemy reports show that the Austrians were ordered to advance at all costs, because the Italians would surrender in masses and they express surprise at the splendid resistance. One report says:—The situation is desperate, units are mixed up, ammunition is wanting, and the attack is enormously difficult. Captured enemy officers unanimously declare that the offensive has failed.

Situation on British Front.

LONDON, June 19. — (11.45 p.m.) The British Italian official communique says:—The situation on the British front is unchanged. Our artillery carried out bombardments and a harassing fire. Enemy's artillery was inactive. We have now captured seven guns. There has been heavy fighting on the Piave front. Enemy made little, if any, progress on 18th June. The river is in flood and many of the enemy's bridges have been washed away.

The Theatre of Epic Struggles.

Enemy Everywhere Checkmated

9,011 Austrians Taken Prisoners
50 Aeroplanes Felled.

LONDON, June 19. — (7.55 P.M.) The Italian official communique says:—During the night of Monday and yesterday enemy did not renew his attack from the Asiago Plateau to Montello. We completely repulsed partial attacks in Grappa and Montello regions. We carried out thrusts on Asiago Plateau where an Allied detachment captured scores of prisoners. Our unceasing pressure shortened the front opened by the enemy southward of Monte Belluno railways our deadly concentrations of artillery fire not giving any truce to the enemy masses on the battlefield or moving in back areas. After a quiet morning on the Piave on the 18th, June the battle broke out furiously in the afternoon. Enemy's fresh attempt to cross to the right bank from Sanandrea to Candelo was repulsed. On bankments of the river between Candelo and Fossalta our strenuous defence tried the enemy sorely and his impetus was broken by our infantry's unshaken valour. Equally intense and on a vaster front the struggle raged in Fossalta sector south eastward of Meolo and northward of Caposile. Enemy was followed by us and defended himself desperately and every yard was the theatre of epic struggles.

The Italian and Allied aeroplanes participating in the battle dropped fifteen thousand kilos of bombs and fired tens of thousands of rounds at vulnerable targets offered by the troops which were forced into a narrow space on the right bank. The battle is continuing bitterly. Enemy in order to preserve some of his initial advantages does not heed immense losses which our rifles, guns and airmen have been inflicting for five days. Prisoners now number 9011 and captured many guns and several hundred machine guns while fifty enemy aeroplanes have been brought down. Only two Italian or Allied machines have not returned.

Enemy Advance in Great Numbers.

LONDON, June 20. — (12.30 P.M.) Reuter's correspondent at the Italian headquarters wiring on the 18th June says:—There is no change on the British front. Further particulars of the attack on our right division show that early morning mist helped enemy and rendered difficult our fire. They advanced in great numbers carrying flammen-werfer after a heavy bombardment of the front line with gas and second line with sharpnel. Our machine gunning stopped them dead on the left flank, but on the right enemy managed to enter some hundred and fifty yards of our front trenches. The line was gallantly restored in the afternoon by the Yorkshire Troops. One of our officers commanding an advanced post after losing all his men succeeded in killing two machinegun teams, captured guns and turned them on the enemy. At one time the enemy penetrated to the battalion headquarters on the right but the Commanding Officer collected personnel, including the cook and other details and drove the enemy taking twenty prisoners and capturing machineguns and flammen-werfer. In the original attack on the left only a party who got in were ten Austrians all of whom were promptly killed.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

Patiala Maharajah's Impressions.

SIMLA, June 20. — H. H. the Maharaja of Patiala sent the following telegram describing his impression of war in England to the Foreign Secretary, Patiala:—Before leaving India I knew there were many rumours with regard to the general situation of the great war. Having had great privilege of studying the situation personally, I am anxious to give the people of my country an idea as to how we stand with regard to our enemies. The Allies in France have frustrated the enemy's plan to reach Paris inflicting enormous casualties. A great number of American troops have now arrived and continue to do so daily. Our large reserves are intact. The situation may be faced with confidence. The Austrian offensive against the great Italian army has been a complete failure, for after three days heavy fighting they made practically no impression and lost a large number of prisoners and guns.

It is decided to raise two police battalions of infantry in the Punjab, one for general service and one as a reserve battalion for the purpose of garrison duty and internal security.

Justice Shadi Lal and Mr. S. Wilberforce will constitute the committee to advise the Punjab Government with regard to persons interned in the province.

The New Gold Mohur.

ALLAHABAD, June 20. — Specimens of the new Gold Mohur which will be in circulation next week have already been issued chiefly for the benefit and information of the wheat trade. They carry an effigy of the King-Emperor with the words "George 5th King-Emperor" on one side and on the obverse the words "15 rupees India 1918" surrounded by scroll-work.

It is understood that the 7th November is fixed for the next Conference of Ruling Princes at Delhi.

Calcutta

Charge of Dacoity.

Against a Detenu.

CALCUTTA, June 20. — To-day Mr. Vitch, Sessions Judge of Howrah was engaged in hearing a case in which a respectable young Bengalee Mohini Mohan Ghose, a detenu, stood charged with dacoity committed in the house of Mr. Haridas Pyne of Saikia on the 17th January 1916. The case for the prosecution was that on the evening of that day the accused with three others went to the house of Mr. Pyne and asked him to give them all the valuables in the house. Mr. Pyne pleaded poverty and the dacoits said that he would be shot if he lost further time as they were giving their lives for the sake of their country while he would not even give money. Mr. Haridas was then taken upstairs. They all went to the bedroom where they opened boxes and a chest and took away all the contents consisting of cash, sovereigns, notes and jewellery valued at about Rs. 9000. They placed the booty in a cloth bag and went away. Before leaving they chained up the door from outside. After they had gone information was lodged with the police who came and locked the bedroom. Next morning officers came unlocked the door, sprinkled some powder over the boxes handled by dacoits and found that some impressions of the hands and fingers were visible and these were photographed. Trial is now proceeding.

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, June 20. — Sales of war Bonds at Banks and Government offices upto the 20th June amount to Rs. 14,67,07,900. distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	7,25,16,600
Bombay	3,31,84,600
Madras	1,09,41,700
United Provinces	1,05,88,600
Other Administrations	1,94,16,400

CALCUTTA, June 20. — The hunger strike among state prisoners in Hazaribagh jail is at an end. The jail Superintendent has sent letters to the relative of the prisoners intimating that the hunger strikers are not only taking food but doing so voluntarily.

Bombay

A Stirring Patriotic Speech.

SURAT, June 20. — A noteworthy speech was made here to-day Mr. Chimanlal H. Setalvad, Vice-Chancellor, Bombay University in opening the new Arts College. He spoke of the importance of college education in its bearing upon the students future participation in the duties of citizenship and proceeded to devote his whole speech to the duty of India in the present stage of the fight for the freedom and liberty of mankind. "India", he said, "has loyally done her part and her soldiers have deservedly won admiration by their heroic deeds in the various battlefields, but the time has arrived when a still greater awakening has become necessary. Everything should for the moment be subordinated to the supreme necessity of winning the war. It must be realised that the defence of this country and of the Empire comes first and before everything else. I hope that professors and students will actively help and co-operate in this patriotic duty. I trust the young men who have joined this college will make up their minds to distinguish themselves by resolving to serve the motherland by joining the University."

Shortage of Ice.

There has suddenly arisen considerable shortage in the supply of ice in Bombay. There are five large ice factories in the city besides various little ones and daily the quantity ordinarily sold by the big dealers is about one hundred tons. Three of the big factories now report that their engines are out of order and that necessary repairs cannot be done in Bombay while the importation of new machinery is out of question. Consequently ice prices have jumped up one rupee for ten pounds. Fortunately, the hot weather has passed for the rains have just heavily set in and reports from down the coast show that they are likely not to continue.

Central Provinces

1085 Recruits in the C. P.

NAGPUR, June 20. — A statement issued by the Local Government shows that 1085 recruits were enlisted and accepted during the month of May last. The total number of recruits enlisted upto the end of May were 6553 since the start of the operation.

The people of Nagpur are experiencing great difficulty in securing kerosene oil for the last few days. There is a great rush on oil tanks. Six bottles are being supplied to each.

[REUTER]

Austrian People Warned Against Insurrection.

LAHORE, June 14. — LONDON, June 20. — The Milan correspondent of the "Times" states that the Austrian Minister of Interior has issued a manifesto warning the population that any attempt at insurrection which the Government is informed is being prepared, will be put down by force of arms. (C. & M. G.) cable

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన

సింహపురి అధ్యక్షులు; ప్రత్యేక దేశీయ మహాసభ;
బ్లూరు పురవాసి; ప్రకటింపలేనందునకు వింటిలుచున్నాము.
—సంపాదకుడు.

I

వ్యాపకవాదుల సంస్కరణ.

అయ్యో, వ్యాపకవాదుల సంస్కరణను గూర్చి నూచిం
పడడము విధానపు అయ్యుభారములు తయారైన వెంటనే,
వ్యాపకవాద సంఘమువారికి తెలుపబడును.

ఏలూరు. బుర్రా విజయరామయ్య.
జూన్ 20 పీడరు.

II

తెలంగాణ ప్రదేశ్ గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభ.

అయ్యో, ఈ నెల 22, 23, 24 తేదీలందు విశాఖ
పట్నమున జరుగనున్న విదగ్ధ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గ్రంథాలయ ప్రతి
నిధుల మహాసభ జయప్రదముగ జరుగు నూచనము గానక
చూచుచున్నాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లులను ఈ సభకు విచ్చేసిన
మన వాదనమును చేసియున్నారు. అనేకమంది పండితులు
గూడ ఈ సభకు విచ్చేయుచున్నారు. ఇంతేగాక ఏలూరు
నందున్న హిందూయనజనసంఘమువారు “మాజిక్కులాంతరు”
ను తీసికొనివచ్చి, సభ జరుగుదినములందు ప్రదర్శించెదరు.

తెలంగాణ, అయ్యుంకి వేంకటరమణయ్య.
జూన్ 19

III

సింహపురమండల గ్రంథాలయ సభ.

అయ్యో, సోదరమండలియులు భాషాభివృద్ధి కరము
యను-విజ్ఞాన ప్రచారకారకములు నగు గ్రంథాలయసభల నిడి
వరకే స్థాపించియున్నారు. మనమండలమున గూడ సజ్జనకు
స్థాపించి ప్రధమసమైక్యసముదాయ సమాజ కర్తవ్యతనము
ని పాటు ఆగ్రస్తుమనమున జరుపవలెనని నారము. సోదర గ్రం
థాలయసభల సంపూర్ణ సహాయ మభివేళము. ఆధ్యక్షక
నియామక, భావిత్వర కార్యనిర్వాహ ప్రణాళికాది విషయ
ములపై మండలియ గ్రంథాలయ సభలు తమ యభిప్రాయ
ముల ప్రతిపాదనమునం బ్రకటింపఁ బ్రార్థింతులు.

సంగము ఆదూరు వేంకటస్వామిగారు
నెట్లూరు జిల్లా జూన్ 9. గోకే నేవాసమాజము, కార్యదర్శి

IV

బట్టలమూట పోవుట.

అయ్యో, నేను జూన్ 17 తేదీ యందయం కాకినాడ
మండి కాకినాడ ప్యాసెంజర్ లో వచ్చుచుండగా గోదావరి
ప్రేక్షకవద్ద నేనుకూర్చునియుండిన 8 ద క్లాసు బండినుండి
నామూట గయిరులయొద్ద పోయినది. అమూటలో దిగున
నుదహరించినట్టి బట్టలున్నవి. కాలికట్టు చెక్కు నల్లకొలు,
తెల్లవర్షు, కలకత్తా కట్టుపంచలు, తెల్లకండువాలు, బరంపురం
యెర్రపట్టుపంచ, ఇవిఅన్నియు అంగవస్త్రమునమట్టియుండెను.
ఎవరికైన దొరికినయెడల దిగున చిరునామాదారునకు తెలియ
పరచగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

కృష్ణాజిల్లా. వి. వి. శర్మ.
ముస్తాబాదా.

V

వైశ్యవిద్యార్థులకు సాహాయ్యము.

అయ్యో, బళ్ళారియందు 2-వ ఫారమున వై తరగతు
లందును చదువదలచిన వీధవైశ్యవిద్యార్థులకు బళ్ళారిలోని గోల
కొండ కృష్ణప్పమాస్టర్ నకు దుచితముగ బసయూ, భోజనమును
సాహాయ్యము చేయెదరు. బళ్ళారియందు రెండు ప్రామాన్యు
గలవు. ఒకటి యిదివరకే తెలుపబడినది. రెండవది జూలై 1-వ
తేదీన తెరవబడును. కావున దరఖాస్తులు పెట్టుకోదలచినవా
రు మాస్టరు మేనేజింగ్ ట్రస్టికి వెంటనే దరఖాస్తులు పెట్టు
కోవలయును. దరఖాస్తులు జూలై 15 తేదీ లోపుగ చేరవల
యును.

బళ్ళారి వి. కృష్ణమశ్రేష్ఠి.
జూన్ 18 కార్యదర్శి, ఆర్యవైశ్యమహాసభ.

VI

బోర్డుస్కూళ్ల ఉపాధ్యాయుల జీతములు.

అయ్యో, మాకష్టములను ఏషుత్రికలును వ్రాయవు. ఏ
అధికారియు విచారింపడు. మాబోర్డు ఉపాధ్యాయులకు నోరు
లేదు. మాకు జీతములు నెలకు 10 రూపాయలు. ఇంత స్వల్ప
జీతము కుటుంబసభకు చాలదు. ఆ భదిరూపాయలైనను
ప్రతి నెలకు వచ్చినయెడల ఒక పూట తినియెన పరుండవచ్చు
ను. మాకు నాలుగుమాసముల కోరిక సారి ఒక మాసముజీతము
ముట్టును. మాకుయింకవరకు ఏప్రియలు నెలజీతములుముట్టలేదు.
మాకష్టములు చేవున కెదరు. కొంతమందికి 5 మాసముల జీత
ములు, మరికొందరికి 11 మాసములజీతములు రావలసియున్న
వి. ప్రసిడెంటుగారి ఉత్తర్వు వెంటనే పడవచ్చును గాని
గుమాస్తాగారి బట్టాదా ఆలస్యముకను మిలిలేదు. ఆలస్యము
నకు కారణము లేకపోలేదు. ఈ కరవుకాలములో యీ జీత
ములకు తగిసిట్లుగా జీతములుపంపుట ఆలస్యమయినయెడల
జీతమునకు భంగముకలుగును. మా బెజవాడ తాలూకాబోర్డు
ప్రసిడెంటుగారు మాకష్టములకు విచారించి మాకు ఏనెలజీత
ములు ఆనెలకు సాధ్యమయినంత త్వరలో పంపగలందులకు
ప్రార్థింతులు.

తిరువూరుతాలూకా అయ్యదేవర లక్ష్మీవరసిహారావు
రెడ్డిగూడెం... హైదరాబాదు, బోర్డుస్కూళ్లు.

VII

మూడవ ఆంధ్రసారస్వత మహాసభ.

అయ్యో, ఇందు ౧ ఆంధ్రసారస్వత విద్యాలయములు
స్థాపించుట, ౨ సమగ్రాంధ్ర వ్యాకరణము వ్రాయించుట,
3 నులభ సంస్కృత వ్యాకరణము వ్రాయించుట 4 విమర్శన
సంఘ మేర్పాటుచేయుట 5 చారిత్రక కాళి, సాహిత్యకాళి,
6 కృతికా శాస్త్రకాళి, పరిశోధనకాళి, అను నాలుగు కాళిలై
విషయ నిర్ణయముచేసి, పిమ్మట మహాసభలో తీర్మానించుట
7 ప్రాచ్యవిద్య పరీక్షలకు చదువు తెలుగువారికి అంగ
సంస్కృత భాషాజ్ఞానము కలిగింపఁగోరుట, 8 ప్రాచ్య విద్య
పరీక్షలందు కృతార్థులైన వారికి సదుపాయములు
చేయవలెనని కోరుట, 9 అవకాశ మున్నంతవఱకు తెలుగే
వాడునట్లుకోరుట, 10 నూర్లు పైను పరీక్షరహితమనవల
సినగ్రంథ నిర్ణయసంఘము తెలుగునకు ప్రత్యేకముగాఉండ
వలెననికోరుట, ౧౧ మహాసభవారుచేసినతీర్మానములను
తెట్టుటకు స్థాయిసంఘమేర్పాటుచుట, ౧౨ నూర్వరాయాంధ్ర
నిఘంటువు త్వరలో తయారుచేయింపకోరుట ౧౩ వీరుదురి
చ్చిన ప్రభుత్వమువారికిని-పొందిన పీఠికాపురాధీశ్వర కళావి
రామానుజాచార్యుల వారికిని వందనాభివందనము లొనర్చుట
౧౪ ఆముద్రితగ్రంథవిషయ విమర్శనములను నూతన గ్రంథ
విషయవిమర్శనమును ప్రచురింప గ్రంథాలయము వారిని కోరుట
౧౫ కృతిక శ్రుల కవనములకు విషయములను గూర్చి ప్రసింఘ
లగువారిచే ఉపన్యాసము లిప్పించుట కేర్పాటుచేయుట-అను
విషయములనుగూర్చి తీర్మానింపఁదలంపవలెనని.

మారేపల్లి రామచంద్రరావు.

విశాఖపట్టణము. సహకార్యదర్శి.

బొంబాయి యుద్ధసభ

లోకమాన్యులకు మహాశయము

అయ్యో, బొంబాయి సభలో లోకమాన్యుడు చేసినరీతి
ప్రతిదేశ భక్తిక ఆనందవాసుకముగనందును. వారు చేసినదే
మర్యాదకు లోపములేదని. అనంతముగా స్వరాజ్య సమతుల
గూర్చియు స్వరాజ్యవాదులగుర్చియు గొర్చుగారు యేమే
మో చెప్పినప్పుడు దానికి తగిసిట్లు జవాబు చెప్పటకు లోక
మాన్యుడు ప్రయత్నించుటలో దోష మేమియు గానరాదు. స్వ
రాజ్యవాదులను దూలనాడినప్పుడు లోకమాన్యుడు ని యూ
రకుండునా? ఊరకుండిన పిల్లలకేమేమనుకొనును? స్వరాజ్యవాదు
లు రాజద్రోహులనియు నిష్కాపట్యముతో చక్రవర్తిగారికి
సహాయము చేయు నానక్తిలేని వారనియు గొర్చుగారు ను
డివిన పలుకుల వినియు లోకమాన్యుమూరకుండిన తాను జెప్పిన
దంతయు నిజమని స్వరాజ్యవాదులొప్పుకొనినట్లు గొర్చుగారికి
అశ్చమగాదా? లోకమంతయు నట్లే అనుకొనరా? తా జెప్పిన
దానికి జవాబుచెప్పనియ్యటలో దోష మేమియున్నది అంత పిరికి
తనమా? కేసు రెండువైపులనుగూడదా? లోకమాన్యుని మొద
లగు వారిని అనమానపరచుటకా యీ సభకుపిలుచుట? గౌరవ
నీయులగు జిన్నా గారు తమవైర్య సాహసముల నాపినారు.
తుదవరకు పట్టుదలతో గొర్చు గూర్చి ని ఖండించు

చునే వచ్చినారు. నర చందావర్కరుగారి నడవడిక అంతకు
అనుకొన్నట్లేయుండెను. వారు అంతకంటె సాహసములుగారు.
ఇటువంటి స్నేహితులే జీతమునకు బలవద్దిగోరును. మనోనిశ్చ
యము స్పష్టముగా తెలియజేసినయయు వచ్చినది. తేనె
మాట లొలుకు కాలము మించినది. నర నారాయణవంటి
“పాలసీ హోల్డర్లు” కోరికలువని. ఇట్టి పాలసీహోల్డర్లు, బా
గా నూరకు జీతము సభామండుపమున మ్రోగెను. మనోనిశ్చయ
ములు తేట పరుపగల వారిచేతనే మనజీతమునకు ముక్తికొన
బోవును. ఇట్టివారు మనజీతములో బహు అరుదు. 150 యేండ్లు
పరజీత రాజ్యభక్తిములో నుండుట వలన యాలక్షణములు
మెండుగ పెరిగినవి గాని ప్రస్తుతము స్వకీర్తితాభిలాష లోక
మందంతటను వ్యాపించినది. అందుచే మనోనిశ్చయము వెలుపు
జను లభిక సంఖ్యలగుచున్నారు. మనజీత మందంతటను
సభలుచేసి లోకమాన్యుని నడవడిక ప్రకటించెదరని నమ్మ
చున్నాను.

బరంపురం. పరాంకుశం శ్రీరామమూర్తి.
జూన్ 19.

రైతులదుర్గతి.

అయ్యో, సమస్తలోకములను సృష్టించినవాడు సత్య
శక్తుడు. అందరి జీవరాసుల పోషకార్థమై సమస్త సృష్టయ
లను పండించువాడురైతు. రాజ్యమునకు పునాది రైతు. అటు
వంటిరైతు దుర్గతి యెట్లుపరిణమించెనో విచారించుడు. నాకు
పది యెకరములు భూమికలదు. ఎకరమునకు పదిపాదము
ధాన్యముచొప్పున పది ఎకరములలో పండిన ధాన్యముమొత్త
ము యేడు పుట్ల పందుము ధాన్యము. పుట్టి 1 కి 58 రూపా
యల ధరచొప్పున 7 పుట్లధాన్యము ఖరీదు రు 485-0-0. ఇందు
క్రింద వ్యవసాయపు కర్షులకయిన మొత్తము క్రింది అంతల
వలన కనుగొనవచ్చును. భూమి మరమ్మతుచేయుటకు కొన్న
ఎరువు కరీదు రు 50-0-0, నాలుకేయుటకు రు 20-0-0,
కలుపుతీయుటకు రు 10-0-0, యిత్తములకరీదు రు 8-0-0,
కోతకోయుటకు రు 22-8-0, ఒకజరయెడ్లకుఉలవలకు రు 88-0-0
వ్యవసాయముచేయుట కొక నాకరిని పెట్టుకొంటిని. నాకరుకు
సంవత్సరమునకు ఏడుము తక్కువ రెండుపుట్లు; పర రు 101-8-0,
భూమి నేస్తు, తీరున, మొత్తము రు 78-12-0. వ్యవసాయపరికరము
లు అనగా, నాగల్లు, పార, పలుగు వలై రా ఖరీదు 20-0-0 వైస
కనుపరచిన కర్షుల వివరము తగ్గించి చేసితిని. ఇంక అయిదు
వందల రూపాయలు అప్పుచేసితిని. మామూలకుల రూపాయల
ఖరీదుగల ఒకజర యెడ్లను కొంటిని. వంద రూపాయల ఖరీదు
గల వండి ఒకటి కొంటిని. వంద రూపాయలు కుటుంబ కర్షు
నిమిత్తము ఖర్చుచేసితిని. వ్యవసాయ కర్షులు పోను నికరాదా
యము రు 92-0-0. నాకుటుంబములో మొత్తము ఏడుగురు
కలరు. వీరందరకు వ్యవసాయ వృత్తియే జీవనాధారము.
ఒక్కొక్క మనమ్యనకు సంవత్సరమునకు నికరాదాయము
18-2-8 ఒక నెలకు నికరాదాయము 1-1-8. ఒక దినమునకు
నికరాదాయము 0-0-7. చూచితిరా దినమునకు 7 నైసల ఆదా
యములో యేదేముడైనను జీవించగలదా? అంగజీతమునందు
సంవత్సరమునకు ఒక్కొక్క మనమ్యనకు రు. 490-0-0 నికరా
దాయమువచ్చునట. ఇంక రైతు కిడ్నాపల్లె పన్ను రెన్నియో
భరించవలయును. అధికార కర్షులు నా లోక సంక
యము ధము నిమున కై తొందర చేయుచున్నారు.
రైతు ఋణములను దీర్చుకెట్లు? వ్యవసాయము చేయున
దెట్లు? హిందూజాతీయ రైతు జీవించునదెట్లు? సమస్త రక్ష
వులకు మితిమీరిన భరి పెరిగినది. ధాన్యము ధరతగ్గినది. ఇందు
వలన రైతు పన్నుల భార మధికమై, వ్యవసాయవృత్తి నశించి,
పూర్వ మాంగ్గజీతపు రైతువరె భూమలను వీళ్ళుగవదిలి నిర్జీ
వులవరె యితర జీతమువై ఆధారపడి జీవించగలసి వచ్చినది.
ప్రభుత్వమువారు రైతుల పన్నుల భారము తగ్గించి రైతుకు
తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను.

కారవరము ఒకరైతు.

కృష్ణాజిల్లా కైలూరులోని హిందూలాలికా పాఠశాల
వచ్చెను వార్షిక కోర్సుము 18 వ తేదీన జిల్లా కలెక్టరు క్యాం
బెలుగారి యాజమాన్యము కిందను జరిగినది. బాలికలు అన
నూయ నీతా సంవాదమును సభయందు ప్రదర్శించిరి. బహు
మానములను ఆధ్యక్షులు పంచిపెట్టిరి. విద్యనుగురించి సభ యం
దుపన్యాసములు జరిగినవి. పాఠశాలకు కాశ్యతభవనములేదు.
అందుకు తగిన నివేదికనుకొరకు ప్రజలు అధికారులను ప్రా
ర్థించుచున్నారు.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

నామము	దీపము	నామము	దీపము
కంఠమృతము పండ్లలో మోటుకు ...	0-2	మోహినితైలము పెద్దపాకము పెరుగుకు	0-12
శీర్షసాయనము మూత్రము అల్లమునకు	1-4	కోమహరి తైలము యెండుకు ...	0-8
దంతశుభ్రము పండ్లలో మోటుకు ...	0-8	ఉబ్బునమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1-8
విద్రావకము ధాతువునకి	1-0	కస్తూరిమూత్రము పెద్దపాక, మంచిది	50-8
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12	సుఖభోగి మూత్రము	1-0
మూలకంఠము తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12	సుఖభోగి తైలము పుండ్రము	1-0
తేలుమందు మోటుకు సీసా 1-కి ...	0-8	విశేషము: మూత్రము పెద్దపాక 1-కి ...	0-8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు	0-4	(గోపాణి మూత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-8
కలర మూత్రము వాంతిభేదములకు	0-6	కోమహరి మూత్రము తలసోపులకు ...	0-12
గజ్జీతైలము గజ్జీదేలుకు డబ్బి 1-కి ...	0-4	కాలినపుండ్రము నూనె సీసా 1-కి ...	0-8
వామనరూపము సీసా 1-కి ...	0-8	కేకకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
తేలు మందు సీసా 1-కి ...	0-4	కుసుమారి మూత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
తామర తైలము; తామర, శీటకు	0-8	చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6
కుష్టుకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-4	సుందరితైలము, ముఖకాంతికి	0-8
గురలిద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0	పగుళ్లకు తైలము కీరపగుళ్లకు	0-8
కఫహరి కీరగజ్జీలకు దగ్గుకు	1-4	కర్ణశుభ్రము సీసా 1-కి ...	0-6
కఫహరిమాద్దం ఉబ్బునములకు డబ్బి 1-కి	0-8	జులూలి మూత్రము మలబద్ధమునకు	0-8
వాయువుపోటుకు మందు	1-0	జంతుకాంతహరి ఎమిడికలకు	0-8

అమృతాంజనము డిపో, వాద్రాసు అందు బొంబాయి.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతిని వనె షధిసారసవరిల్లా

అతిశుభ్ర రక్తములకు జనించు బాధ్యములకు కీరమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను తుండ్లను, ప్రాణివృత్తులను అన్ని విధములకును గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనావధిసార్వభౌమి గణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాగోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుకుట 4 టేబులు బుడ్డిలో అమృతము.

ప్రాప్తి:— **పి. డి. సావంతి. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.**
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

మీకబాషాలివి ప్రశంస

ఇది తేలులకంటి అస్సారాయ విరచితము.
తెల 0-1-0 పోగొట్టె అధికము.

అంధ్ర సర్వకళాకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియత కట్టమంచి రామలింగారాధి గారిచే
వ్రాయబడినది. తెల 0-1-0 పోగొట్టె ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంఘిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకీతములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటకులన కలయువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట చుట్టును.

అంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	తెల రు	2-0-0
" అర్ధసంవత్సర "	" "	0-8-0
" అర్ధసంవత్సర "	" "	0-12-0
అంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, తేదీ దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" "	1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధోషధము

తామరతైలము	గజ్జీతైలము	మోహినితైలము
డబ్బి 1-కి 0-6-0	డబ్బి 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.
1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తెలం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.
1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వర్షా

అయుర్వేద యోషధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ శాస్త్రీయ రక్తమునకుద్ధిచేసి వీర్యమును హెచ్చించి బలమును కలిగించి యుష్ణశీతమును చేసి చేతి కాంతి మంటల పోగొట్టును. పెద్దదను చల్లచేసి శరీరమునకు లేజును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదము, తలసోపు, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.

219 అర్ధపౌను డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర ముగ్ధులకర్ గోవింద్,

అతంకనిగ్రహ కౌషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

301 పాళ్ళపు పేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధోషధములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుజైనను వరికింపుడు.

యోగ్యతాపత్రములు.

మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జి. ఇన్స్టిట్యూట్, లండన్ కనీసర్టిఫైడ్ డిప్లొమీషియర్ తే. సం. 2. బొంబై. వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలను, ఉపయోగించుటకులన, శాస్త్రోపాధ్యాయముల వ్యత్యాసము, అల్లము, మలబద్ధము, ప్రక్కనొప్పి, కడుపునొప్పి, అన్నాకబ్బరము, పిత్తసంబంధరోగము, చిద్దల యెముకవారములు, న్నియు, గుణమయ్యెను, తమవద్దకు ప్రతిదినము వచ్చు రోగులకు, వీరకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.

మ॥ రా॥ పి-ఎన్-అచ్యుతరావు, సీనియర్ సర్జన్, స్వామివారి కమిషనర్, మైసూరు గవర్నమెంట్; వీరు వ్రాసినది. "లోకామయవార కస్తూరి మాత్రలను" నే నుపయోగించి యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే అశోకశృంగమును, గుణములను ఈమాత్రల గలిగి యున్నవని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయంకం అందును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మాత్రలను సీసా 4 అశాసు, మూత్రము.

6 సీసాల లోకసారి తేప్పించిని
ఓపాల భుక్తుతోచేరి రు 1-8-0
12. సీసాలలోకసారి లోనిన 2-12-0
25. సీసాలలోకసారి లోనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేద
వీడు సిద్ధోషధములు వారకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతారాధువ వైద్యశాల, మైసూరు

